

Tegen 2030 wil de stad de CO2-uitstoot op haar grondgebied reduceren met 40% ten opzichte van het referentiejaar 2011. De maatregelen en acties om deze reductie te bekomen, zijn opgenomen in dit mitigatieplan.

Klimaat- mitigatieplan 2030

Duurzaam onderweg naar morgen

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

© 2022 Stad Deinze | Jan Vermeulen | Brielstraat 2 | 9800 Deinze

Redactie en eindredactie

Dienst klimaat, duurzaamheid, milieu, land- en tuinbouw en communicatiedienst

Provincie Oost-Vlaanderen

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorwoord

Het wordt steeds duidelijker dat de klimaatverandering niet enkel gevoeld zal worden door toekomstige generaties. Ook hier in Deinze ervaren we de gevolgen van een verstoord klimaat tegenwoordig dagelijks. Hevige regenval leidt steeds vaker tot wateroverlast en schade aan gebouwen. Tegelijkertijd brengen terugkerende periodes van droogte onze landbouwers in moeilijkheden. Daarnaast voelt iedereen de schommelingen in de energiemarkt, zeker de kwetsbare gezinnen.

We staan voor een ongeziene, tweeledige uitdaging. Ten eerste moeten we de uitstoot van broeikasgassen snel en drastisch terugdringen, in alle sectoren (mitigatie). Zo vermijden we een verdere ontregeling van ons klimaat. Ten tweede doen we er goed aan onze steden en dorpen aan te passen aan de nieuwe klimatologische omstandigheden (adaptatie). Zo verhogen we onze weerbaarheid, en kan Deinze ook de volgende decennia een bruisende, leefbare stad blijven.

De klimaatplannen van stad Deinze moeten ons helpen om onze klimaatambities waar te maken. Het is tijd voor actie. Samen met inwoners, bedrijven, ondernemers, land- en tuinbouwers, ... gaat de stad deze uitdaging aan, met vertrouwen in de toekomst.

Burgemeester Jan Vermeulen

Inhoud

<i>Voorwoord</i>	2
<i>Inleiding</i>	1
1. Op weg naar een klimaatgezonde stad	2
1.1. Context	2
1.2. De ambitie van Deinze	5
1.3. Strategie en principes	7
1.4. Organisatie en middelen	10
2. Evolutie van de CO₂-emissies tussen 2011 en 2019	12
2.1. Algemeen overzicht van de energiegebonden uitstoot van CO ₂ in Deinze	12
2.2. Huishoudens	18
2.3. Transport	21
2.4. Lokale economie: Industrie en tertiaire sector	24
2.5. Land- en tuinbouw	25
2.6. Stadspatrimonium	27
2.7. Lokale productie van hernieuwbare energie	32
3. De weg naar 2030: Aanpak per sector	35
3.1. Duurzaam wonen	35
3.2. Duurzame mobiliteit	42
3.3. Lokale economie	49
3.4. Energieke land- en tuinbouw	55
3.5. Stedelijke voorbeeldfunctie	58
3.6. Hernieuwbare energie en collectieve warmte	63
3.7. Duurzame consumptie	67
3.8. De klimaatreflex	71
4. Samenvatting	73
5. Bronnen	75
6. Bijlagen	75

Inleiding

Klimaatverandering wordt over de hele wereld waargenomen en vindt in een steeds sneller tempo plaats. In het rapport van augustus 2021 van het International Panel on Climate change (IPCC) lezen we dat 'zonder drastische maatregelen, de wereld zich moet opmaken voor fors grotere weersextremen'. Nog volgens het IPCC moeten er zo snel mogelijk ingrijpende veranderingen plaatsgrijpen in alle sectoren: energie, mobiliteit, ruimtelijke ordening, landbouw en voeding, industrie, natuurbeleid, ...

Alleen met een ambitieuzer, doorgedreven klimaatbeleid kunnen we het tij keren en vermijden dat we afsteveneren op een klimaatopwarming van 3,5°C of meer. Dit zou immers een onomkeerbare impact tot gevolg hebben: verlies van biodiversiteit, gedwongen migratie van miljoenen mensen, snel smeltende poolkappen en stijgende zeespiegels.

Acties die hier iets aan doen, kunnen opgedeeld worden in twee categorieën: mitigatie en adaptatie. Mitigatie zet in op het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen en wil het probleem aanpakken bij de bron. Adaptatie is erop gericht zo goed mogelijk voorbereid te zijn op wat de voorspelde klimaatverandering teweeg kan brengen, zodat de schade die erdoor aangericht wordt binnen de perken blijft.

Op 27 augustus 2020 ondertekende stad Deinze het Burgemeestersconvenant voor Klimaat en Energie 2030. Via dit convenant engageert Deinze zich tot concrete maatregelen om de CO₂-uitstoot op haar grondgebied tegen 2030 met minstens 40% t.o.v. het referentiejaar 2011 te doen dalen en om haar grondgebied klaar te maken om de gevolgen van de klimaatverandering op te vangen.

Dit document geeft een overzicht van de mitigatiemaatregelen en -acties die de komende jaren door de stad uitgevoerd zullen worden om zo de ambities rond klimaat te realiseren. De adaptatiemaatregelen worden samengevat in het adaptatieplan.

De stad kan dit niet alleen. Een nauwe samenwerking met alle bevoegde bestuursniveaus en maatschappelijke actoren is nodig. De Provincie helpt als territoriaal coördinator voor het Burgemeestersconvenant de stad bij de opmaak en uitvoering van een ambitieus gemeentelijk klimaatactieplan.

1. Op weg naar een klimaatgezonde stad

1.1. Context

Europese context

Tijdens de internationale klimaatconferentie van eind 2019 (COP25 in Madrid) lanceerde de Europese Commissie haar ambitieus "European Green Deal"-plan. Dit plan moet van Europa tegen 2050 het eerste klimaatneutrale continent maken, met een netto-uitstoot van broeikasgassen die nul is.

Via het **Burgemeestersconvenant** wil de Europese Overheid steden en regio's aanzetten om ook van onderuit een ambitieus klimaatbeleid te ontwikkelen. Het Burgemeestersconvenant is een Europees initiatief dat ondertussen door meer dan 10.000 steden en gemeenten, verspreid over 60 landen, werd ondertekend. Ook alle Oost-Vlaamse gemeenten stapten mee in dit initiatief. Hierdoor engageren steden en gemeenten zich om de Europese klimaatdoelstellingen op hun eigen grondgebied te behalen. Om dit te doen stellen ze, binnen de 2 jaar na ondertekening van het convenant, een energie- en klimaatplan op. Dit plan is gebaseerd op enerzijds een CO₂-nulmeting en anderzijds een "risico- en kwetsbaarheidsanalyse voor klimaatverandering". Het plan moet een set van klimaatmaatregelen bevatten die nadien uitgevoerd en tweejaarlijks gemonitord worden (www.burgemeestersconvenant.eu).

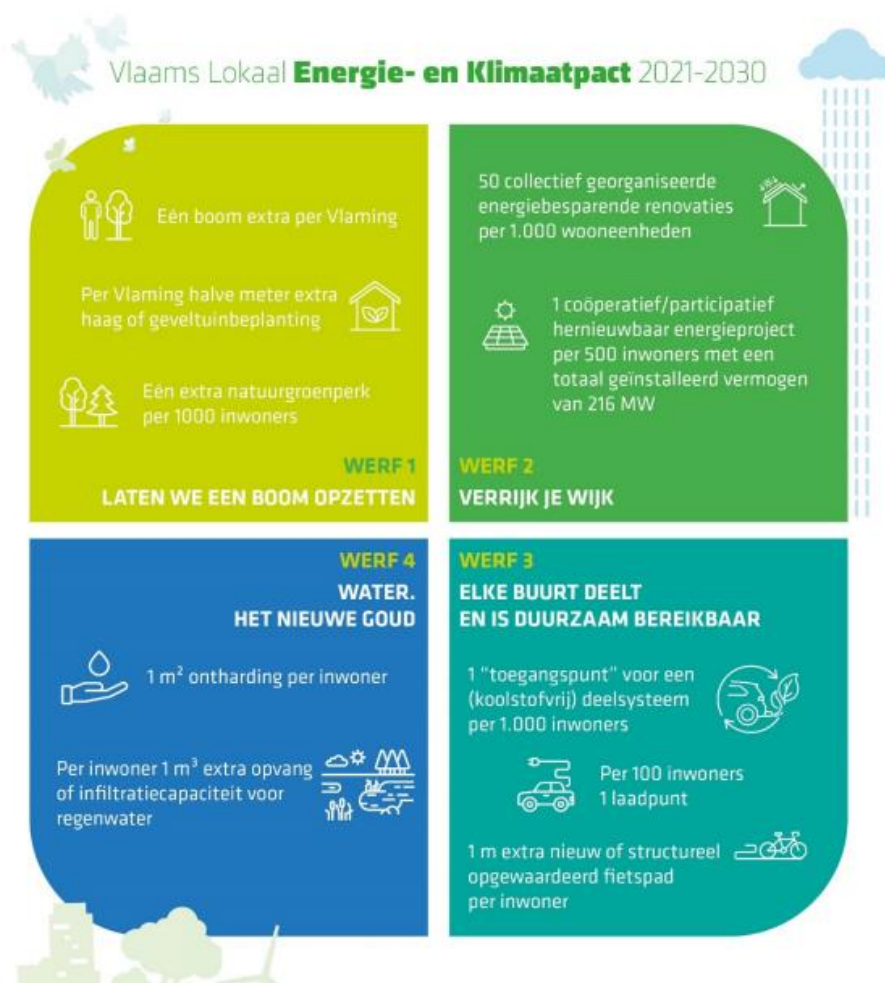
Vlaamse context

Ook het Vlaams klimaatbeleid zet in op zowel mitigatie als adaptie. De Vlaamse klimaatstrategie 2050 (d.d. 20 december 2019) legt reductiedoelstellingen vast voor de uitstoot van broeikasgassen en vormt een onderdeel van de Belgische klimaatstrategie 2050. Het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 geeft hier verder uitvoering aan en bevat meer dan 300 maatregelen. Met dit plan beoogt Vlaanderen in de niet-ETS sectoren een emissiereductie van -35% in 2030 ten opzichte van 2005.

De Vlaamse overheid ondersteunt gemeenten bij de ontwikkeling van mitigatie en adaptatiemaatregelen onder meer door het ter beschikking stellen van cijfers rond CO₂-uitstoot, goede voorbeelden (klimaatruimte.be) en de ontwikkeling van een klimaatportaal waarop kaarten rond hitte, overstromingen, droogte kunnen geraadpleegd worden, zowel nu als voor 2100 (klimaat.vmm.be).

In juni 2021 lanceerde de Vlaamse Overheid het **Lokaal Energie- en Klimaatpact**¹. Het pact wil de Vlaamse steden en gemeenten ondersteunen in het behalen van concrete doelstellingen en bouwt voort op reeds ingeburgerde initiatieven zoals het Burgemeestersconvenant 2030. De focus ligt op vier werven: vergroening, energie-efficiëntie en hernieuwbare energie, delen en duurzame mobiliteit, en ruimte voor water. Het pact bevat wederzijdse engagementen die de sleutelrol van lokale besturen in het Vlaamse klimaat- en energiebeleid beklemtonen. Ook stad Deinze heeft dit pact ondertekend; in het voorliggende mitigatieplan zullen dan ook maatregelen en acties terug te vinden zijn die inspelen op werf 2 en 3. Acties die inspelen op werf 1 en werf 4 staan opgesomd in het klimaatadaptatieplan van de stad.

¹ https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/sites/default/files/public/thema/andere/lokaal_energie_klimaatpact_20210604.pdf

Provinciale context

De Provincie Oost-Vlaanderen streeft ernaar om tegen 2040 klimaatgezond te zijn. De Provincie wil de uitstoot van broeikasgassen drastisch terugdringen en tegen 2040 klimaatneutraal zijn. Daarnaast streeft ze ook naar klimaatbestendigheid. Zo wil ze de negatieve effecten van de klimaatwijziging op haar grondgebied maximaal temperen. De Oost-Vlaamse steden en gemeenten zijn daarbij vooraanstaande partners. De Provincie is officieel erkend als territoriaal coördinator van het burgemeestersconvenant en ondersteunt gemeenten bij de opmaak van energie- en klimaatplannen, maar ook bij de uitvoering ervan o.a. via de organisatie van netwerkmomenten, het omgevingscontract, subsidies, gebiedsgerichte projecten, Waar relevant wordt in dit mitigatieplan dan ook de link gelegd met gemeentelijke acties die worden uitgevoerd i.s.m. de Provincie Oost-Vlaanderen.

Regionale context

Binnen de regio Schelde-Leie Oostrand werken Veneco en Provincie Oost-Vlaanderen samen om gemeentelijke klimaatacties tot uitvoering te brengen. Waar relevant wordt in dit mitigatieplan dan ook de link gelegd met gemeentelijke acties die worden uitgevoerd i.s.m. Veneco.

1.2. De ambitie van Deinze

Deinze en Nevele ondertekenden het Burgemeestersconvenant voor het eerst in 2015 en engageerden zich - toen nog als twee afzonderlijke gemeenten - om de CO₂-uitstoot op hun grondgebied te verminderen met 20% in 2020 ten opzichte van 2011. Dit resulteerde in de opmaak van een eerste mitigatieplan voor beide gemeenten.

Op 27 augustus 2020 besliste de gemeenteraad van Deinze – ondertussen als fusiestad - om haar engagement te vernieuwen en de ambitie te verhogen. De stad wil de CO₂-uitstoot op het grondgebied reduceren met 40% tegen 2030 t.o.v. 2011 (mitigatie). Anderzijds wil stad Deinze de gevolgen van de klimaatverandering zo goed mogelijk opvangen (adaptatie). De strategieën, maatregelen en acties om deze klimaatambities te behalen, zijn opgenomen in het voorliggende mitigatieplan enerzijds en in het adaptatieplan anderzijds.

Dit document gaat enkel in op de actualisatie van de mitigatieplannen uit de voorgaande periode. Dit geactualiseerde mitigatieplan werd opgemaakt i.s.m. de Provincie Oost-Vlaanderen als territoriaal coördinator en het studiebureau Futureproofed.

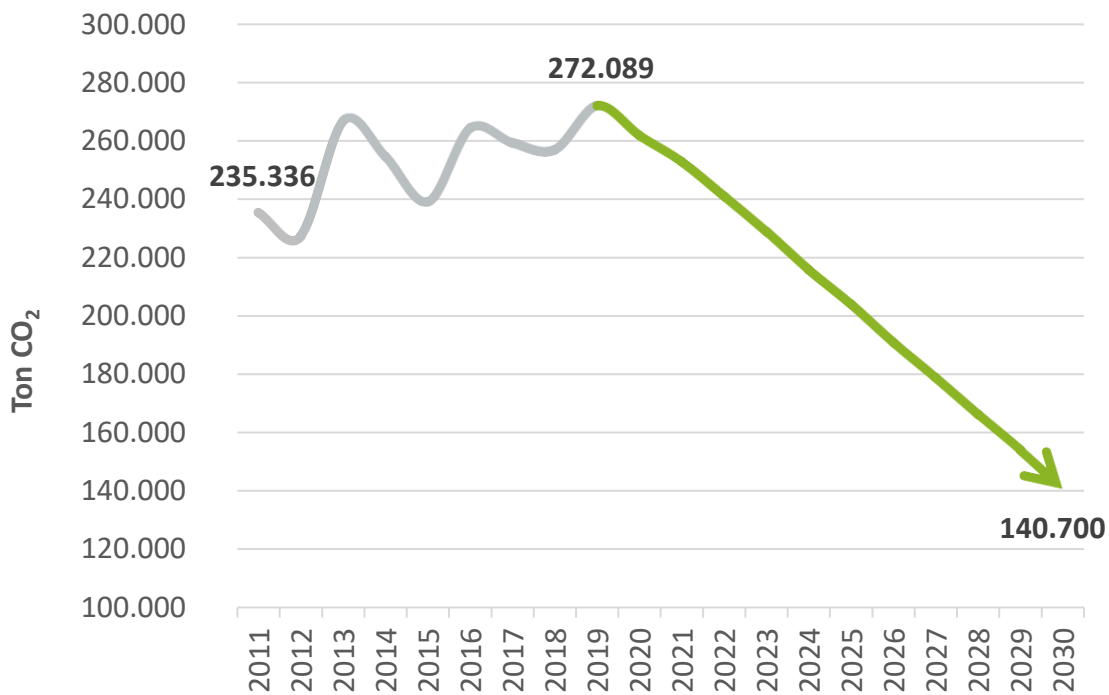
Ambities tegen 2030

Stad Deinze engageert zich om de CO₂-uitstoot op haar grondgebied met minstens 40% te verminderen tegen 2030 t.o.v. het referentiejaar 2011. Hiermee wil de stad op lokaal niveau de uitstoot van broeikasgassen drastisch terugdringen en zo bijdragen aan de wereldwijde strijd tegen de klimaatverandering. De stad wil dit doen door energie te besparen, het aandeel hernieuwbare energie aanzienlijk te verhogen en het verbeteren van de energie-efficiëntie. Dit doen ze in verschillende sectoren zoals in de huishoudens, transport, industrie, tertiaire sector, landbouw,

De stad wil uitgroeien tot een plaats waar alle burgers toegang hebben tot **veilige, duurzame en betaalbare energie**. De stad neemt hiervoor de nodige maatregelen op in haar energie- en klimaatactieplan.

Maar wat wil dit nu concreet zeggen? Via onderstaande grafieken maken we de doelstelling iets concreter; op basis van de cijfers van 2011 én de laatst beschikbare cijfers van 2019, om te zien over hoeveel ton CO₂-reductie het precies gaat.

Figuur 1: Evolutie van de CO₂-uitstoot in Deinze tussen 2011 en 2019, gecombineerd met de beoogde daling tussen 2019 en 2030

Bron: Futureproofed Cities /rovincies.incijfers.be

Op bovenstaande grafiek zien we dat de CO₂-uitstoot in 2011 ongeveer 234 500 ton bedroeg, en dat deze in 2019 (laatst beschikbare cijfers) is gestegen tot zo'n 270 400 ton.

De 2030-doelstelling t.o.v. het referentiejaar 2011

Een CO₂-reductie van 40% t.o.v. 2011 betekent dat de uitstoot afgerond minstens 93 800 ton CO₂ dient te verminderen tegen 2030, of anders geformuleerd moet het **plafond afgerond 140 700 ton CO₂ bedragen**.

De 2030-doelstelling t.o.v. de laatst beschikbare cijfers 2019

Tussen 2011 en 2019 is de uitstoot op het grondgebied van Deinze nog met zo'n 35 900 ton CO₂ gestegen naar 270 400 ton. Dit wil zeggen dat Deinze om de -40%- doelstelling te behalen nog zo'n **129 700 ton CO₂** (of 48% t.o.v. 2019) moet besparen tussen 'nu' en 2030.

De doelstelling uit het Burgemeestersconvenant komt dus overeen met een CO₂-reductie van minstens 48% of 129 700 ton CO₂ tussen 2019 en het jaar 2030.

Een vooruitblik naar 2050

De stad streeft naar **een koolstofarme en klimaatbestendige maatschappij in 2050** en wil met haar energie- en klimaatactieplan bijdragen aan de provinciale, Vlaamse en Europese klimaatdoelstellingen.

Op 11 mei 2021 besliste de gemeenteraad van Deinze om ook de Europese doelstellingen voor 2050 officieel te ondertekenen. Via de ondertekening engageert de stad zich om van klimaatactie een prioriteit te maken, om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn.

De complexiteit van de klimaatproblematiek en het ambitieniveau is echter dermate hoog dat traditionele beleidsconcepten en instrumenten onvoldoende zijn om deze doelstellingen te bereiken. Er is bijgevolg een **ambitieuw en gedurfd beleid** nodig dat gericht is op **structurele veranderingen op systeemniveau** om zo op lange termijn tot de noodzakelijke transitie te komen en dit op elk beleidsniveau. Onze maatschappelijke systemen van ruimtelijke ordening, bouwen en wonen, het mobiliteitssysteem, het energiesysteem en het productie- en consumptiesysteem moeten structureel hervormd worden.

Verder in het actieplan worden de concrete langetermijndoelstellingen om tot deze structurele transitie te komen per beleidssector toegelicht.

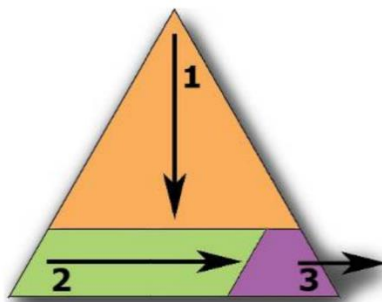
1.3. Strategie en principes

Trias Energetica

Bij het realiseren van deze ambities zet de gemeente zowel in op quick wins op korte termijn als op langetermijnacties die een doorgedreven transitie naar een koolstofarme en veerkrachtige maatschappij mogelijk maken (bv. smart grids, kernversterking, ...).

Het **mitigatiebeleid** gaat uit van de **trias energetica**:

- (1) stappen zetten om de energievraag te verminderen (energiebesparing)
- (2) het gebruik en opwekken van hernieuwbare energie optimaliseren (hernieuwbare energie)
- (3) aan de resterende energievraag voldoen met efficiënte, schone technieken (energie-efficiëntie)

Acties die gebaseerd zijn op bovenstaande principes hebben naast het verminderen van de uitstoot ook het voordeel dat ze vaak kostenbesparend zijn, de afhankelijkheid van externe energiebronnen verkleinen en de luchtvervuiling verminderen.

Algemene principes

Een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak

Een goed ondersteund en uitgevoerd klimaatbeleid vergt de samenwerking en inspraak van verschillende beleidsdomeinen, naast die van de bevolking en andere actoren. Een voorwaarde hierbij is dat de betrokken diensten (ruimtelijke ordening, openbare werken, leefmilieu, communicatie...) goed opgeleid worden.

Keuze voor No-Regret maatregelen

De focus ligt steeds op zogenaamde “No Regret”-maatregelen. Maatregelen waarvan men in eender welk klimaatscenario geen spijt van zal krijgen. Idealiter hebben de maatregelen nu direct al een effect.

Inzetten op meekoppelkansen

Soms kan de ene maatregel of actie prioriteit krijgen over een andere omdat hier veel andere baten mee gepaard gaan. Het is zeker nuttig om aandacht te hebben voor deze ruimere baten (bv. sociaal, financieel, of koppeling met andere beleidsdoelstellingen).

Het goede voorbeeld geven

De stad geeft zelf het goede voorbeeld voor wat betreft haar eigen gebouwen, verplaatsingsgedrag en aankoopbeleid. De gemeente zorgt er tevens voor dat deze acties zichtbaar zijn naar de bevolking en andere stakeholders toe, met een goede communicatie over het waarom en de aanpak.

Samenwerken met inwoners, scholen, landbouwers en bedrijven

Participatie is voor de stad een prioriteit over alle beleidsdomeinen heen. Het betrekken van scholen, bedrijven, inwoners,... is belangrijk om de doelstellingen van het klimaatbeleid tot uitvoering te brengen. De stad kan dat immers niet alleen.

Energiearmoede tegengaan

In het kader van het Europese Burgemeestersconvenant engageren ondertekenaars zich tegen 2030, naast het tegengaan van de klimaatveranderingen en het zich aanpassen aan de onafwendbare gevolgen daarvan, ook in het voorzien van gegarandeerde, duurzame en betaalbare energie voor alle inwoners. In een Europese context betekent dit het tegengaan van energie-armoede. Door dat te doen kunnen ondertekenaars van het Convenant de levenskwaliteit van hun inwoners verhogen en een eerlijker en inclusievere maatschappij creëren.

Een volgehouden communicatie en sensibilisatie

Een heldere, doelgroepgerichte en volgehouden communicatie en sensibilisatie is erg belangrijk. De gemeente overtuigt doelgroepen van het nut, de nood en de voordelen van het mitigatiebeleid. Een toegenomen bewustwording vergroot het draagvlak om de maatregelen en acties te realiseren. Goede informatie zorgt ook voor meer zelfredzaamheid.

Inzetten op handhaving

Er bestaan in de praktijk al verschillende regels die een mitigatiebeleid ondersteunen, maar veel staat of valt met een goede handhaving van die regels. Lokale capaciteit om te handhaven is natuurlijk een belangrijke factor, maar ook prioriteiten stellen kan helpen.

Ruimtelijke ordening als sleutelsector

Onze ruimtelijke ordening is van cruciaal belang om de klimaatcrisis op te lossen. Een goede, doordachte ruimtelijke ordening draagt bij tot zowel het verminderen van de broeikasgasuitstoot (mitigatie) als tot het opvangen van de gevolgen van de klimaatverandering (verhogen weerbaarheid door klimaatadaptatie).

Een studie van het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid wees uit dat de kosten voor het aanleggen van riolering of elektriciteit voor een huis in een afgelegen gebied tot 7 maal hoger liggen dan voor een gebouw in een stadskern. Wie niet in een dorps- of stadskern woont, gebruikt bovendien vaker en langer de auto, wat zorgt voor meer files en een hogere CO₂-uitstoot. De studie wees eveneens uit dat door minder verspreid te wonen, de Vlaamse overheid 387 miljoen euro per jaar kan uitsparen op kosten voor nutsinfrastructuur en 1,1 miljard op mobiliteitskosten. Dit houdt in dat ook voor gemeenten de kosten sterk gereduceerd kunnen worden door in te zetten op kernversterking en slimme verdichting, met behoud van open ruimte.

Aangezien een stadsbestuur heel wat hefboomen in handen heeft op vlak van ruimtelijke ordening, is dit dan ook dé sleutelsector voor een geslaagd lokaal klimaatbeleid. Gemeenten die hun klimaatdoelen willen halen, zullen prioritair moeten inzetten op een goed sturend ruimtelijk beleid, met het oog op:

- stimuleren van **kwalitatieve kernversterking** en ruimtelijke ontwikkelingen rond mobiliteitsassen en –knooppunten
- optimalisatie en **kwalitatieve verdichting** van bestaande bebouwde ruimte (waar gewenst)
- **verwevenheid** van wonen, werken, winkelen en ontspanning
- **vrijwaren van open ruimte**, afremmen lintbebouwing en verspreid wonen
- **ruimte** voorzien voor hernieuwbare energie, water, natuur, bos en duurzame, lokale landbouw

Zowel het verordenend ruimtelijk ordeningsinstrumentarium (beleidsplannen en beleidskaders, ruimtelijke uitvoeringsplannen, verordeningen, omgevings- en verkavelingsvergunningen,) als niet-verordenende instrumenten (woningtypetoets, beeldkwaliteitsplan, masterplan, afwegingskader, richtlijnen voor de inrichting van het openbaar domein, ...) kunnen ingezet worden. In dit plan zijn in de verschillende sectoren acties opgenomen die gelinkt zijn aan het ruimtelijk beleid.

1.4. Organisatie en middelen

Organisatie

Een breed gedragen klimaatbeleid waarbij zowel het beleid als de verschillende beleidsdomeinen binnen het bestuur betrokken zijn en waaraan ook externe stakeholders en inwoners kunnen participeren, kan het opstellen en uitvoeren van een ambitieus klimaatactieplan enkel ten goede komen. De gemeente organiseert zich daarop zowel intern als in haar werking met externen.

Intern

Intern werd een trekker aangeduid die verantwoordelijk is voor de opmaak en coördinatie van de uitvoering van het klimaatactieplan 2030. Dit is een klimaat- en duurzaamheidsmedewerker van de milieudienst.

Daarnaast werd er een stedelijk klimaatteam opgericht met daarin vertegenwoordigers van de milieudienst, de clustercoördinator van de dienst omgeving, de schepen van milieu en een vertegenwoordiger van de Provincie Oost-Vlaanderen. Afhankelijk van het te bespreken onderwerp werd het klimaatteam aangevuld met collega's en schepenen uit de beleidsdomeinen mobiliteit, economie, landbouw, wonen, stadsontwikkeling en sociale diensten.

Dit klimaatteam komt op regelmatige basis samen en volgt alle acties en maatregelen op, bespreekt verbeterpunten, overlegt met de verschillende werkgroepen en koppelt terug naar het schepencollege en de gemeenteraad. Dit alles met het oog op een efficiënt klimaatbeleid.

Voor de uitvoering van acties en maatregelen uit het actieplan wordt zoveel mogelijk projectmatig gewerkt via één of meerdere werkgroepen. In deze werkgroepen zetelen deskundigen, vertegenwoordigers van raden en verenigingen, ... De bedoeling daarvan is om knelpunten en kansen aan te halen en acties te bedenken om deze knelpunten aan te pakken.

Het klimaatbeleid wordt verankerd binnen het bestuur. Daartoe werden de klimaatdoelstellingen en -ambities van de gemeente mee opgenomen in het gemeentelijke strategische meerjarenplan en de beleids- en beheerscyclus (BBC). Dankzij het stedelijke SDG actieplan wordt het belang van duurzaamheid in brede zin nog eens extra bevestigd en blijft de aandacht voor duurzaamheid intern verzekerd.

Extern

Zowel bij de opmaak van het klimaatactieplan 2030 als bij de uitvoering ervan wordt ingezet op participatie met volgende stakeholders:

- inwoners van Deinze, met specifieke aandacht voor jongeren
- economische en industriële spelers in Deinze
- de land- en tuinbouwgemeenschap in Deinze
- de adviesraad voor klimaat, milieu en natuur

De stad organiseerde op verschillende manieren inspraakgelegenheden met bovengenoemde stakeholders, zowel fysiek als online, met de bedoeling om de gemeentelijke doelgroepen mee te laten nadenken over het stedelijk klimaatbeleid, input te krijgen voor het klimaatactieplan 2030 en de

voorgestelde maatregelen te toetsen op hun haalbaarheid. Zo wil de stad komen tot een gedragen klimaatplan en -beleid en een actieve medewerking bij de uitvoering ervan. Een overzicht en een kort verslag van de participatiemomenten vindt men terug op www.goedgezegd.deinze.be/nl-BE/projects/klimaatplan.

Daarnaast wordt de stad ondersteund door een breed partnerschap waaronder de Vlaamse Overheid, VITO, Fluvius, het provinciaal Steunpunt Duurzaam wonen en bouwen, Veneco, De Provincie Oost-Vlaanderen biedt, in haar rol als territoriaal coördinator van het Burgemeestersconvenant, inhoudelijke, technische en administratieve ondersteuning aan, alsook biedt ze uitvoeringsgerichte ondersteuning aan d.m.v. trajectbegeleiding, tools, subsidies, e.a.

Middelen

Rekening houdend met de globale CO₂-uitstoot van de stad op dit moment en het verwachte resultaat van reeds geplande inspanningen, kan men enkel concluderen dat de komende jaren extra inspanningen nodig zijn om de gestelde ambities en doelstellingen ook daadwerkelijk te verwezenlijken.

Het budget om dit klimaatactieplan 2030 te realiseren bestaat uit:

- (extra) stadspersoneel voor de coördinatie van gemeentelijke acties
- personeel van de ondersteunende partners
- investeringen in het eigen patrimonium en het wagenpark om de voorbeeldfunctie uit te oefenen
- budget dat vrijkomt door gerealiseerde besparingen bij quickwins en dat opnieuw ingezet kan worden voor energie- en klimaatbeleid
- bestaand budget dat al wordt ingezet voor klimaatbeleid
- bestaand budget dat geheroriënteerd wordt naar klimaatbeleid door de klimaatdoelstellingen mee op te nemen in alle projecten en beleidsbeslissingen van de gemeente
- middelen die de gemeente jaarlijks ontvangt (2021-2030) door ondertekening en uitvoering van het Vlaams Lokaal Energie- en Klimaatpact (in 2021 bedroeg deze subsidie € 151 615,14)
- bijkomend budget voor concrete projecten
- extra subsidiemogelijkheden of financiële structuren zoals Europese subsidieprogramma's, Federale, Vlaamse en provinciale subsidies, ESCO, crowdfunding, ...

De budgettaire vertaling van de acties gebeurt via aanpassingen van het meerjarenplan. Heel wat budgetten zijn reeds voorzien in de reguliere middelen van verschillende diensten en beleidsdomeinen. Waar nodig zullen de bestaande middelen geheroriënteerd worden of zullen er in het bestaande beleid andere accenten gelegd worden.

2. Evolutie van de CO₂-emissies tussen 2011 en 2019

Een gedetailleerde analyse van de CO₂ emissie per sector en een aantal andere klimaat- en energiegerelateerde indicatoren, zijn opgenomen in het klimaatrapport van Deinze [in bijlage](#). De meest recente versie is beschikbaar op www.provincies.incijfers.be. Hieronder geven we enkel de belangrijkste grafieken en tabellen weer.

Een belangrijk verschil met het klimaatrapport is dat we, conform de regels van het Burgemeestersconvenant, de uitstoot van de autosnelwegen in mindering hebben gebracht. De aanwezigheid van snelwegen heeft een grote impact op de afgelegde kilometers en de CO₂-uitstoot door transport in de gemeente. Aangezien het veelal over doorgaand verkeer gaat, heeft de gemeente hier echter weinig impact op.

2.1. Algemeen overzicht van de energiegebonden uitstoot van CO₂ in Deinze

Sinds 2011 maakt VITO in opdracht van de Vlaamse overheid een jaarlijkse CO₂-emissie-inventaris op voor alle Vlaamse gemeenten, conform de regels van het Burgemeestersconvenant.

Wat wordt gemeten?

De CO₂-emissie-inventaris geeft een beeld van de energie gerelateerde CO₂-uitstoot op het grondgebied van Deinze. Het gaat enerzijds over directe CO₂-emissies door het verbruik van brandstof in gebouwen, toestellen/voorzieningen/industriële installaties en door transport. Anderzijds gaat het over (indirecte) CO₂-emissies door de productie van elektriciteit, warmte of koude die wordt verbruikt in de stad.

Wat wordt niet gemeten?

Niet-energiegebonden CO₂-uitstoot en de uitstoot van andere broeikasgassen zoals lachgas en methaan of roet en sterke fluorgassen. Ook de uitstoot van scheepvaart, luchtvaart en spoorverkeer werden niet mee opgenomen in deze meting. De uitstoot van bedrijven die stroom en aardgas afnemen via distributienetbeheerders Elia en Fluxys zijn niet opgenomen. Dit gaat over grote bedrijven en ETS-bedrijven², die onder het Europees Emissiehandelssysteem vallen. Ook indirecte uitstoot via consumptie is niet opgenomen in deze meting.

Opgelet

De inventarissen zijn gebaseerd op grote datasets. Waar mogelijk zijn lokale gegevens gebruikt, waar niet is een inschatting gebeurd op basis van Vlaamse cijfers. Deze generieke data geven helaas niet altijd een nauwkeurig beeld van de lokale situatie.

² De EU ETS-bedrijven zijn in principe niet opgenomen, aangezien dit niet verplicht is volgens het Burgemeestersconvenant. Met EU ETS-bedrijven bedoelen we de energie-intensieve industrie en de elektriciteitssector. Deze bedrijven zijn op basis van een aparte Europese wetgeving verplicht om hun CO₂-uitstoot te monitoren en te rapporteren aan de Vlaamse overheid. Daarnaast zijn ze ook verplicht om een hoeveelheid emissierechten in te leveren die overeenstemt met de hoeveelheid CO₂-uitstoot van het voorbije jaar. EU ETS-bedrijven maken hoofdzakelijk gebruik van het distributienet van Elia en Fluxys. Alleen de uitstoot van de bedrijven die gebruik maken van het distributienet van Fluvius is opgenomen.

Overzicht van de verschillende sectoren

Huishoudens

De CO₂-uitstoot veroorzaakt door het verbruik van elektriciteit en fossiele brandstoffen in de woningen.

Transport

Zowel particulier als commercieel vervoer op genummerde wegen en niet-genummerde wegen. Ook openbaar vervoer valt hier onder. De uitstoot van scheepvaart, luchtvaart en spoorverkeer werden niet mee opgenomen in deze meting, net als de uitstoot op snelwegen die door het grondgebied van de stad lopen.

Tertiaire sector

De sector tertiair omvat kantoren en administraties, horeca, handel, gezondheidszorg, onderwijs en maatschappelijke dienstverlening. Ook de uitstoot van de gemeentelijke gebouwen zit hierin verrekend.

Industrie (Niet-ETS)

De uitstoot van bedrijven die stroom en aardgas afnemen via distributienetbeheerders Elia en Fluxys zijn niet opgenomen. Dit gaat over grote bedrijven en ETS-bedrijven³, die onder het Europees Emissiehandelssysteem vallen.

Landbouw

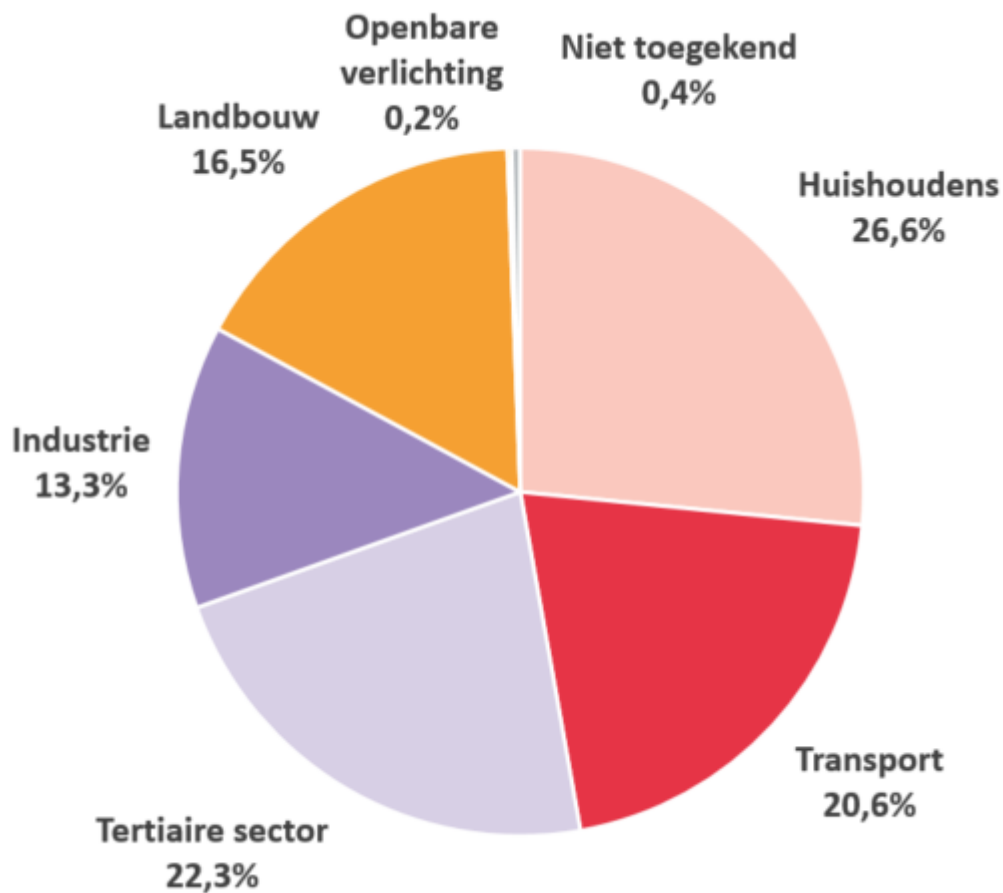
De CO₂-uitstoot veroorzaakt door energie gerelateerde emissies in de landbouw, door brandstof- en elektriciteitsverbruik in de gebouwen (stallen, serres, ...). De uitstoot van landbouwvoertuigen, zoals tractoren, wordt hierin niet meegenomen. Niet- energie gerelateerde emissies (van o.a. veestapel en bodem) worden niet meegeteld in de globale CO₂-cijfers van de stad.

Meer informatie?

www.burgemeestersconvenant.be

³ De EU ETS-bedrijven zijn in principe niet opgenomen, aangezien dit niet verplicht is volgens het Burgemeestersconvenant. Met EU ETS-bedrijven bedoelen we de energie-intensieve industrie en de elektriciteitssector. Deze bedrijven zijn op basis van een aparte Europese wetgeving verplicht om hun CO₂-uitstoot te monitoren en te rapporteren aan de Vlaamse overheid. Daarnaast zijn ze ook verplicht om een hoeveelheid emissierechten in te leveren die overeenstemt met de hoeveelheid CO₂-uitstoot van het voorbije jaar. EU ETS-bedrijven maken hoofdzakelijk gebruik van het distributienet van Elia en Fluxys. Alleen de uitstoot van de bedrijven die gebruik maken van het distributienet van Fluvius is opgenomen.

Figuur 2: procentuele verdeling van de CO₂-emissies per sector in Deinze (2019)

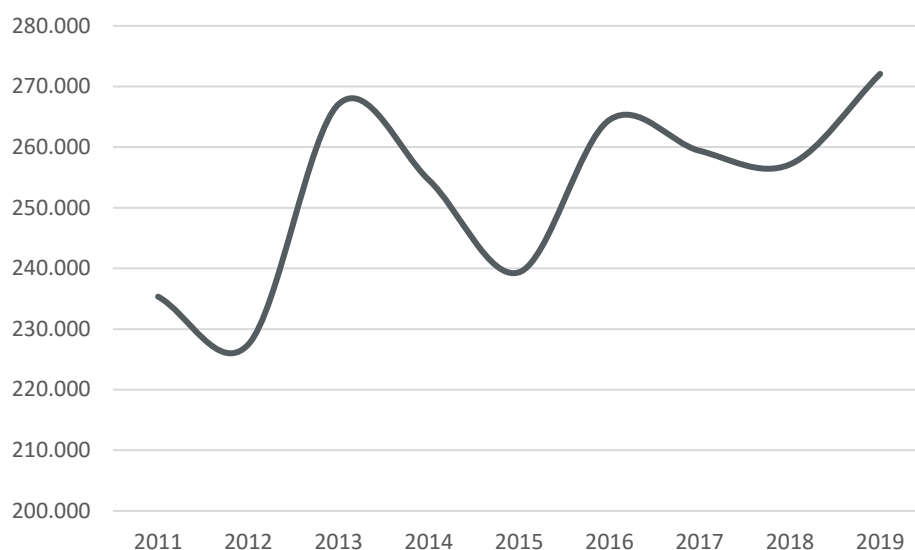

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / provincies.incijfers.be

In Deinze zijn de huishoudens verantwoordelijk voor het grootste aandeel van de uitstoot op het grondgebied (26,6%), op de voet gevolgd door de tertiaire sector (22,3%) en de transportsector (20,6%). In de tertiaire sector zit ook de uitstoot van de gemeentelijke gebouwen vevat. Daarnaast is er ook nog de CO₂-uitstoot van de sectoren landbouw (16,5%), industrie (13,3%) en de gemeentelijke openbare verlichting (0,2%).

In vergelijking met het Oost-Vlaamse gemiddelde (4,1%) ligt het aandeel van de landbouwsector in Deinze relatief hoog. Het aandeel van de huishoudens ligt dan weer lager dan het Oost-Vlaamse gemiddelde (36,2%)

Figuur 3: Algemene evolutie van de CO₂-emissies in Deinze (2011 tot 2019)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / provincies.incijfers.be

Tabel 1: Evolutie van de CO₂-emissies in ton per sector in Deinze (2011 en 2019)

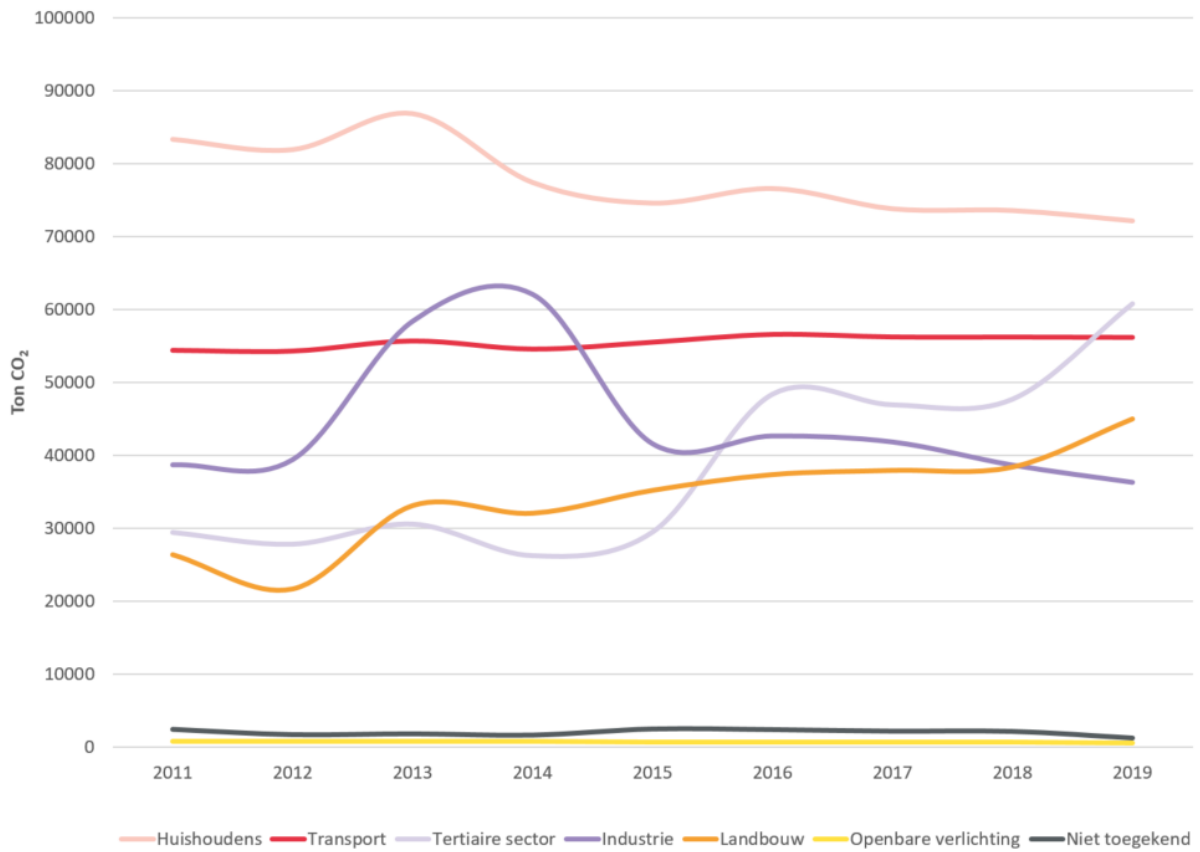
	2011	2019
huishoudens	83.357	72.105
transport, zonder snelwegen	54.351	56.159
tertiair	29.381	60.756
industrie (niet-ETS)	38.717	36.314
landbouw	26.356	44.954
openbare verlichting	805	591
niet toegekend	2.369	1.210
Totaal	235.336	272.089

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / provincies.incijfers.be

Op de grafiek zien we heel wat fluctuaties in de totale CO₂-uitstoot op het grondgebied van Deinze de afgelopen jaren. De grafiek bevestigt wat de tabel ook aantoont, namelijk een stijging van de uitstoot, waar we liever een daling hadden gezien. De CO₂-uitstoot in Deinze bedroeg 235.336 ton in 2011 en steeg tot 272.089 ton in 2019.

Globaal gezien is er in Deinze dus een stijging van de CO₂-uitstoot met 15,6% tussen 2011 en 2019. In Oost-Vlaanderen noteren we een daling met 7,8% als de snelwegen niet meegerekend worden (of -5,9% met snelwegen). Er zijn vaak opvallende verschillen tussen de sectoren.

Figuur 4: Evolutie CO₂-emissies per sector in Deinze (2011-2019)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / provincies.incijfers.be

Tabel 2: Evolutie CO₂-emissies in % per sector (procentuele groei, 2019 t.o.v. 2011)

	Deinze	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
huishoudens	-13,5	-14,9	-13,8
transport, zonder snelwegen	3,3	2,6	1,4
tertiair	106,8	-2,8	0,1
industrie (niet-ETS)	-6,2	-11,3	-7,9
landbouw	70,6	-0,9	5,5
openbare verlichting	-26,6	-26,3	-21,2
niet toegekend	-48,9	-30,3	-30,6
Totaal	15,6	-7,8	-6,5

< -20
 -20 < -10
 -10 < 0
 0 < 10
 >= 10

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / provincies.incijfers.be

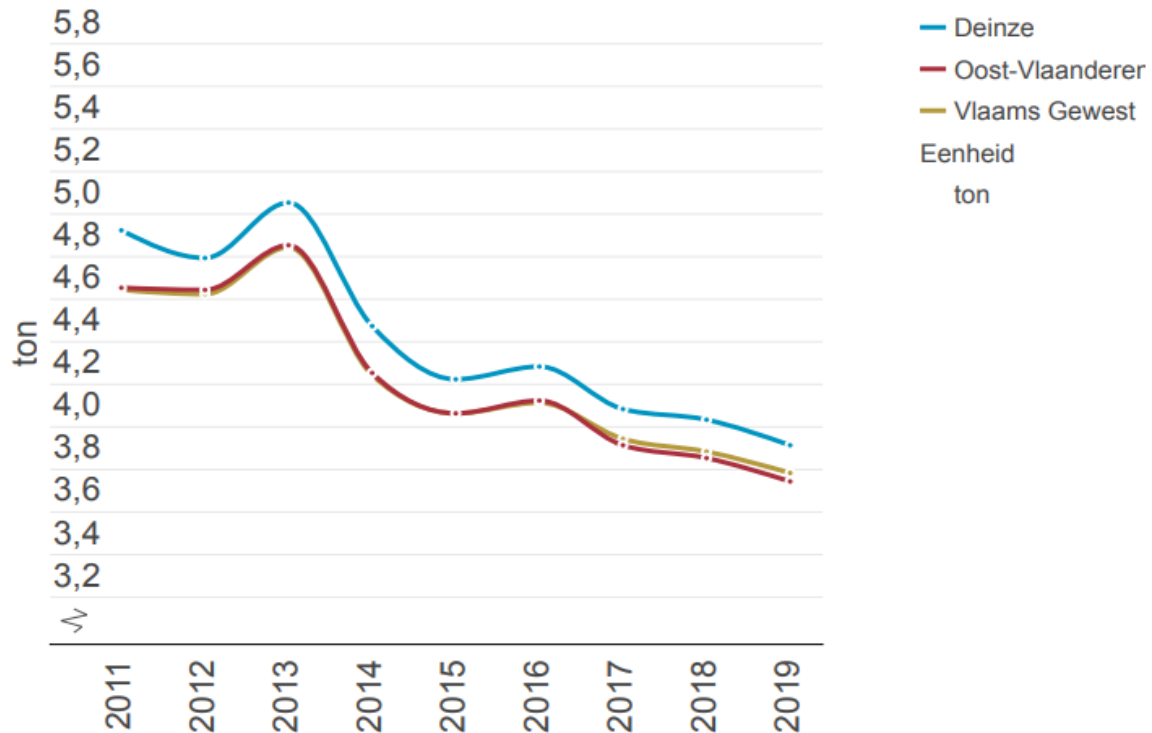
In Deinze heeft vooral de huishoudelijke sector een belangrijke reductie doorgemaakt (daling van 13,5%). Deze daling volgt de Oost-Vlaamse trend. In de transportsector zien we een lichte stijging van 3,3%, die vermoedelijk samenhangt met de sterke groei die we zien in de tertiaire sector (een stijging van 106,8%). De uitstoot van deze sector is meer dan verdubbeld tussen 2011 en 2019, waarschijnlijk ten dele door de uitbreiding van bedrijventerrein De Prijkels en door de ingebruikname van nieuwe kantoorgebouwen. In de industriector zien we een lichte daling van de uitstoot (-6%), in tegenstelling tot de landbouwsector, die een sterke groei vertoont van 70,6% tussen 2011 en 2019. De uitstoot veroorzaakt door openbare verlichting vertegenwoordigt slecht een zeer klein aandeel in de totale uitstoot van Deinze, maar vertoont desalniettemin een mooie daling van 26,6%.

Allerlei factoren kunnen een rol spelen in de CO₂-uitstoot (het weer, aantal bedrijven, aantal woningen, ...). Hierdoor is het effect van een lokaal klimaatbeleid pas op langere termijn zichtbaar. Om op korte termijn toch effecten van het beleid te kunnen zien, werden in het klimaatrapport ook andere indicatoren opgenomen die gemeenten kunnen helpen om keuzes te maken binnen hun klimaatbeleid.

2.2. Huishoudens

De huishoudens zorgen in Deinze voor **26,5% van de totale CO₂-uitstoot in 2019**. Het gaat hier over de CO₂-uitstoot veroorzaakt door het verbruik van elektriciteit en fossiele brandstoffen in de woningen.

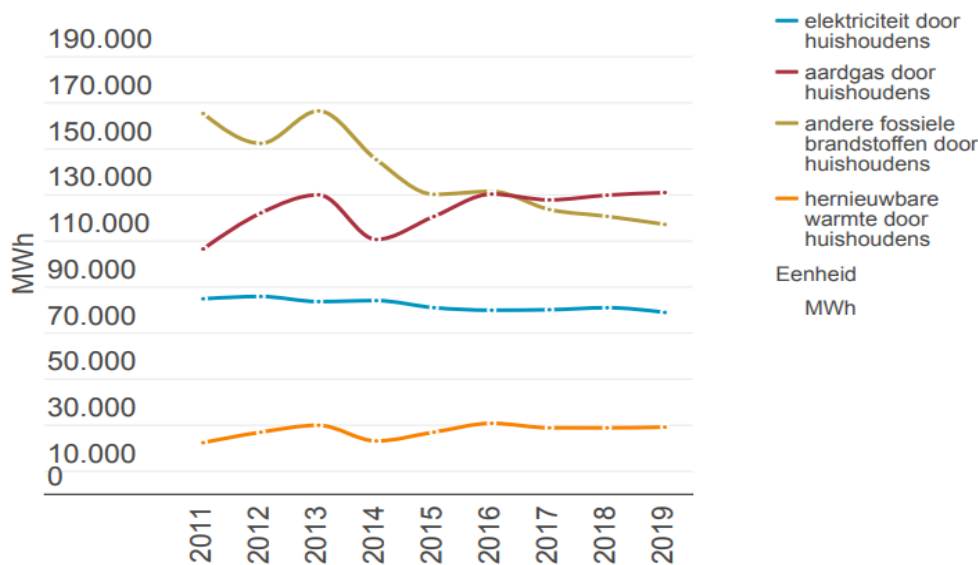
Figuur 5: Evolutie CO₂-emissie door huishoudens, per huishouden (2011-2019)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / provincies.incijfers.be

In Figuur 5 zien we een mooie daling in de CO₂-emissie van de huishoudens in Deinze. De CO₂-uitstoot door huishoudens in Deinze evolueerde van 83.357 ton in 2011 naar 72.105 ton in 2019. **Dat is een daling van 13,5% ten opzichte van 2011.** Deze dalende trend is vergelijkbaar met de algemene trend in Oost-Vlaanderen en het Vlaams Gewest. Over het algemeen daalt het energieverbruik en dus ook de uitstoot van de woningen in Vlaanderen door renovatie en energie-efficiënte nieuwbouw. De CO₂-uitstoot vermindert enerzijds door een lager energieverbruik, maar anderzijds ook door een toename van de lokale productie van hernieuwbare energie. Maar ook diverse andere factoren hebben een invloed zoals de bevolkingsgroei, de grootte en de ouderdom van de woningen, het gedrag van de inwoners en of het dat jaar om een koude of warme winter ging. Zo is de koude winter van 2013 duidelijk te zien in de cijfers.

Figuur 6: Energieverbruik door huishoudens per energiedrager in Deinze (2011-2019)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / provincies.incijfers.be

Bovenstaande grafiek geeft een beeld van de evolutie van het energieverbruik, opgesplitst per energiedrager. Over het algemeen zien we in Vlaanderen een duidelijke daling in het verbruik van stookolie, vloeibaar gas en steenkool door de geleidelijke omschakeling naar aardgas. Dit gaat gepaard met de vervanging van de verwarmingsketel naar veel efficiëntere en energiezuinigere systemen. Ook het beter isoleren van de bouwschil verlaagt het energieverbruik voor verwarming.

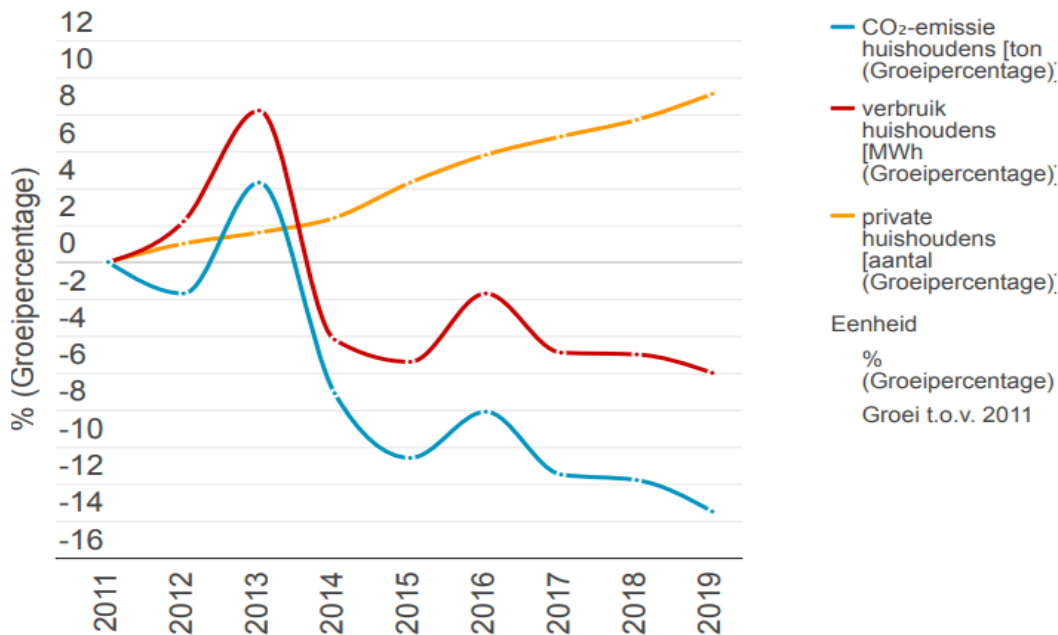
Conclusies en trends

In het [klimaatrapport van Deinze](#) zit een gedetailleerde analyse van het energieverbruik van nieuw gebouwde en bestaande woningen, het woningbestand en de energie- en renovatiepremies die zijn uitgekeerd door de netbeheerder Fluvius.

Enkele conclusies voor Deinze om mee te nemen bij het uitwerken van gerichte klimaatacties:

- **De uitstoot per woning ligt voor Deinze hoger dan het gemiddelde van Oost-Vlaanderen en Vlaanderen.** Een huishouden in Deinze stootte gemiddeld 3,91 ton CO₂ uit in het jaar 2019. Voor Oost-Vlaanderen ligt dit gemiddelde op 3,74 ton CO₂ en in het Vlaams Gewest op 3,78 ton CO₂ per huishouden. Dit kan deels verklaard worden door het aanwezige woningbestand: ten opzichte van Vlaanderen zijn er in Deinze meer eengezinswoningen, minder appartementen en meer open bebouwingen (54,2% van de woonegelegenheden in 2021 zijn open bebouwing, ten opzichte 34,4% van de woonegelegenheden in 2021 is Oost-Vlaanderen). 30% van de woningen zijn huurwoningen t.o.v. 31,1% in Vlaanderen (zie deel 2.4 van het klimaatrapport).
- Ondanks de toename **van het aantal huishoudens met 9,1% tussen 2011 en 2019, is het totale energieverbruik door huishoudens in die periode afgenomen met 6%.** Ter vergelijking: in Oost-Vlaanderen en het Vlaams Gewest zien we het energieverbruik dalen met respectievelijk 7,2% en 7,3%. Door de lokale productie van hernieuwbare energie daalde de overeenkomstige CO₂-uitstoot in Deinze veel sterker, meer bepaald met 13,5%.

Figuur 7: Aantal huishoudens, CO₂-emissie en energieverbruik door huishoudens in Deinze, groei t.o.v. 2011

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / provincies.incijfers.be

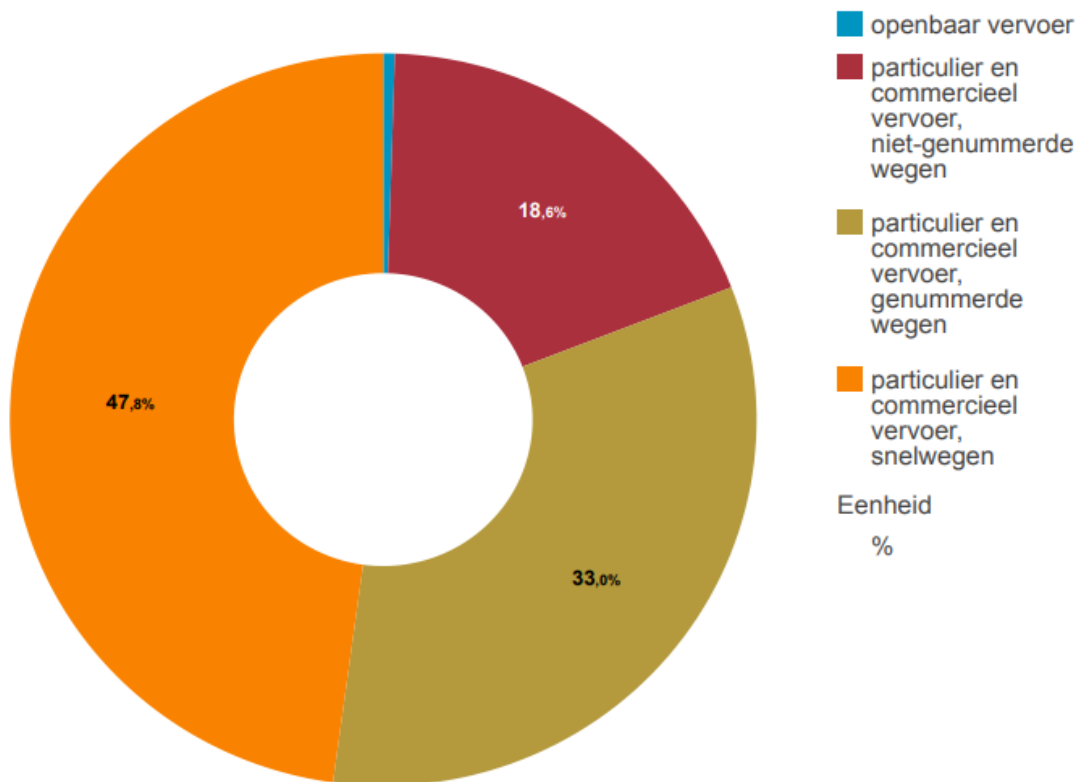
- **Fossiele brandstoffen zijn in 2019 goed voor 94,1% van het energieverbruik in de woningen.** Naast bijkomende productie van groene stroom is de omschakeling naar groene warmte een zeer grote uitdaging!
- In vergelijking met het Vlaamse gemiddelde worden in Deinze **veel minder woningen op aardgas verwarmd en veel meer op andere fossiele brandstoffen, vooral stookolie.**
- In 2019 bedraagt het **elektriciteitsverbruik per huishouden** in Deinze 4,27 MWh. Dit is **meer dan in Oost-Vlaanderen** (3,93 MWh) en het Vlaams Gewest (3,82 MWh). Het verbruik daalt wel doorheen de jaren en volgt zo de (Oost-)Vlaamse trend.
- **Verwarming** van woningen en sanitair water gebeurt **deels via hernieuwbare energiebronnen:** hout, zonneboilers en warmtepompen. In 2019 wordt dit voor Deinze ingeschat op **8,1% van het totale energieverbruik door huishoudens.**
- **Het E-peil van nieuwbouwwoningen** verbetert over de jaren (zoals ook de opgelegde norm) en volgt ongeveer de (Oost-)Vlaamse trend. Het gemiddelde E-peil van de gerealiseerde nieuwbouwwoningen in de periode 2016 tem 2020 is **vergelijkbaar met het Oost-Vlaamse gemiddelde.**
- Om energiearmoede te bestrijden en te voorkomen, zijn sociale maatregelen, begeleiding en alternatieve financieringsmogelijkheden belangrijke instrumenten. In Deinze hebben 140 klanten elektriciteit met een **budgetmeter** (2021). Dit komt overeen met 7,8 budgetmeters per 1.000 huishoudelijke afnemers elektriciteit. In Oost-Vlaanderen gaat het om 15,6 per 1.000 en in het Vlaams Gewest om 12,4 per 1.000.

2.3. Transport

Onder transport rekenen we de uitstoot van het particulier en commercieel vervoer, alsook het openbaar vervoer (bussen van De Lijn) door verplaatsingen op het grondgebied van de gemeente. Scheepvaart, luchtvaart en spoorverkeer zitten niet in de cijfers. **Een belangrijke opmerking is dat deze cijfers inschattingen zijn en niet betrouwbaar zijn op lokaal niveau.**

De aanwezigheid van de E40 heeft een grote impact op de afgelegde kilometers en de CO₂-uitstoot door transport in Deinze. De snelwegen zijn verantwoordelijk voor 47,8% van de uitstoot door transport. Aangezien het veelal over doorgaand verkeer gaat en de gemeente hier weinig impact op heeft, laten we **de snelwegen buiten de cijfers**. Het openbaar vervoer is verantwoordelijk voor slechts 0,5% van de uitstoot door transport.

Figuur 8: CO₂-emissie door transport in Deinze (2019)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / provincies.incijfers.be

Zonder snelwegen is de sector transport nog verantwoordelijk voor 20,6% van de totale CO₂-uitstoot in Deinze in 2019. Tussen 2011 en 2019 is de uitstoot van transport met 3,3% toegenomen.

Tabel 3: Groei CO₂-emissie particulier en commercieel vervoer in % (2019 t.o.v. 2011 Deinze)

	Deinze	Vlaams Gewest	Oost-Vlaanderen
snelwegen	0,4	3,1	4,0
genummerde wegen	6,3	2,5	3,4
niet-genummerde wegen	-0,6	1,0	2,8

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / provincies.incijfers.be

In de bovenstaande tabel zien we de groeipercentages van particulier en commercieel vervoer op snelwegen, genummerde en niet genummerde wegen door Deinze. We zien dat vooral op de genummerde gewestwegen het aantal afgelegde kilometers is toegenomen (6,3% meer verkeer).

Tabel 4 en 5: Aantal abonnementen van de Lijn in Deinze

	abonnementen De Lijn
2015	3.280
2016	3.182
2017	3.064
2018	3.112
2019	3.138

	buzzy Pazz (t.o.v. 6-24-jarigen)			omnipas 25-64 jaar (t.o.v. 25-64-jarigen)			omnipas 65+ jaar (t.o.v. 65+)		
	Deinze	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest	Deinze	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest	Deinze	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
2015	17,5	17,9	19,4	1,7	4,5	5,1	15,8	23,8	26,6
2016	17,7	17,6	18,9	1,6	4,5	4,9	14,3	22,3	24,7
2017	16,7	17,7	18,6	1,7	4,6	5,0	13,4	21,9	23,9
2018	17,3	17,8	18,7	1,9	4,8	5,0	12,7	20,7	22,1
2019	17,5	17,9	18,6	1,9	4,8	5,0	12,3	20,1	21,4

Eenheid: %

Bron: De Lijn / provincies.incijfers.be

Onderstaande tabel toont het aantal laadpalen voor elektrische voertuigen in Deinze. Een onderscheid wordt gemaakt tussen publieke laadpalen die voor iedereen ten allen tijde toegankelijk zijn, semi-publieke laadpalen die enkel toegankelijk zijn voor klanten of tijdens bepaalde openingsuren, of private laadpalen die enkel toegankelijk zijn voor de eigenaar. Gemeenten kunnen het gebruik van elektrische wagens faciliteren door laadinfrastructuur te voorzien.

Tabel 6: Laadpalen elektrische voertuigen in Deinze (2019)

	2019
niet-publieke laadpalen	1
publieke laadpalen	16
semi-publieke laadpalen	10
laadpalen onbekende publieke functie	0
totaal laadpalen elektrische voertuigen	27

Bron: Departement omgeving | provincies.incijfers.be

Conclusies en trends

In het klimaatrapport van Deinze zit een meer gedetailleerde analyse van de CO₂-uitstoot door transport en een aantal factoren die een invloed hebben op deze uitstoot zoals het aantal en de aard van de voertuigen, het verplaatsingsgedrag van de inwoners en het gebruik van het openbaar vervoer.

Enkele conclusies en trends om mee te nemen bij het uitwerken van gerichte klimaatacties:

- Ondanks een verbetering van de energie-efficiëntie van de wagens, **blijft de totale uitstoot toenemen in Vlaanderen door een toename van het aantal voertuigen en afgelegde kilometers**. Bovendien kiezen meer mensen voor zwaardere voertuigen (type SUV), die meer verbruiken.
- Het aantal voertuigen steeg in Vlaanderen met 13% tussen 2011 en 2020.
- Van de personenwagens in Vlaanderen reed in 2020 49% op benzine en 47% op diesel. **Slechts 3% van de wagens was hybride⁴ en 0,5% volledig elektrisch.**
- Deinze telde in 2019 **16 publieke laadpalen** voor elektrische wagens. In 2022 zijn het er ondertussen 28.
- De gemiddelde Vlaming doet 2,65 verplaatsingen per dag, met een gemiddelde afstand van 15 km per verplaatsing. **62,9% van alle verplaatsingen (of 78% van de afstand) gebeurt met de auto.**
- Functionele verplaatsingen staan in Vlaanderen in voor bijna een derde (30,2%) van het aantal verplaatsingen en 39% van de afgelegde kilometers.
- Het aantal busabbonnementen (De Lijn) van inwoners van Deinze neemt licht af van 3280 in 2015 tot 3138 in 2019. **17,5 van de jongeren had in 2019 een Buzzy Pazz (6-24 jaar)**. Het aandeel personen met een Omnipas (25-64 jaar) bedroeg 1,9% van de doelgroep en voor de Omnipas 65+ was dit 12,3%. Deze cijfers liggen lager dan in Oost-Vlaanderen en in Vlaanderen.⁵

⁴ Hybride voertuigen hebben een brandstofmotor op benzine of diesel in combinatie met elektrische aandrijving.

⁵ Zie Klimaatrapport deel 3.4

2.4. Lokale economie: Industrie en tertiaire sector

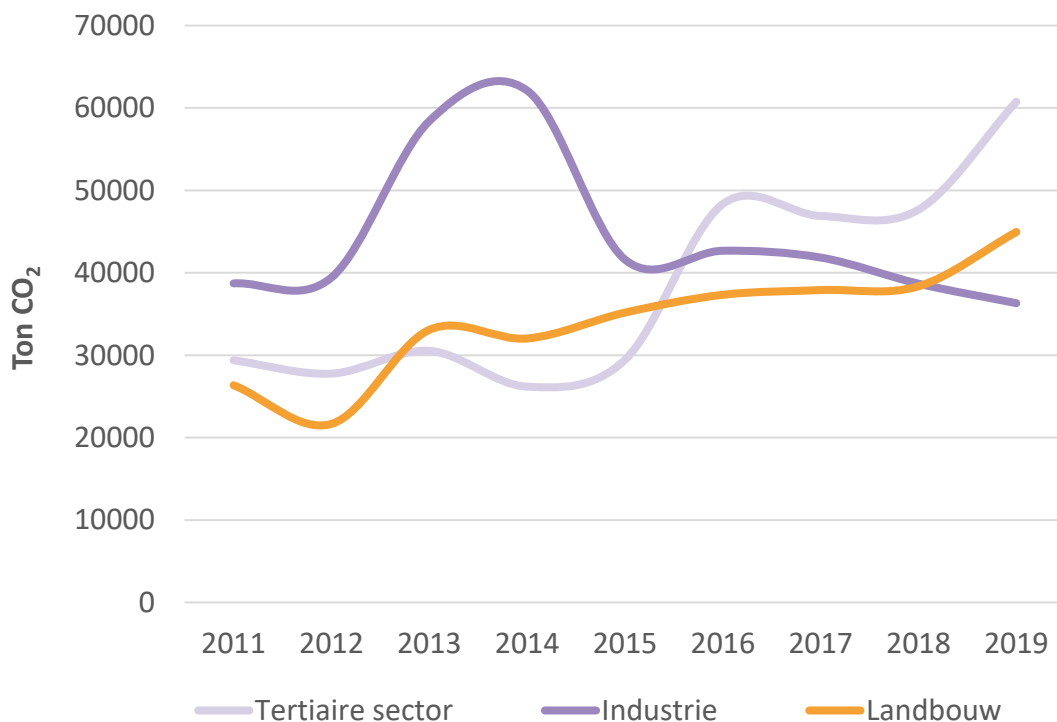
We gaan dieper in op de CO₂-uitstoot in de sectoren industrie en tertiair. Het gaat hier over de CO₂-uitstoot veroorzaakt door het verbruik van elektriciteit en fossiele brandstoffen in gebouwen en processen.

De sector industrie is verantwoordelijk voor **13,3% van de totale CO₂-uitstoot** in Deinze in 2019. Tussen 2011 en 2019 is de uitstoot met 6,2% gedaald. In onderstaande grafiek zien we dat de uitstoot sinds 2017 gestaag daalt.

De uitstoot van bedrijven die vallen onder het Europese emissiehandelsysteem (ETS) is niet meegenomen in de cijfers. Er is 1 ETS bedrijf actief in Deinze, met name Oliefabriek Vandamme (& Repro).

De sector tertiair omvat kantoren en administraties, horeca, handel, gezondheidszorg, onderwijs en maatschappelijke dienstverlening. Ook de uitstoot van de gemeentelijke gebouwen zit hierin verrekend. De tertiaire sector is goed voor **22,3% van de totale CO₂-uitstoot**. Tussen 2011 en 2019 is de uitstoot met maar liefst 106,8% toegenomen. In onderstaande grafiek zien we een duidelijke stijging van de uitstoot vanaf 2014.

Figuur 9: Evolutie CO₂-emissie door de sectoren industrie, tertiair en landbouw in Deinze (2011-2019)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / provincies.incijfers.be

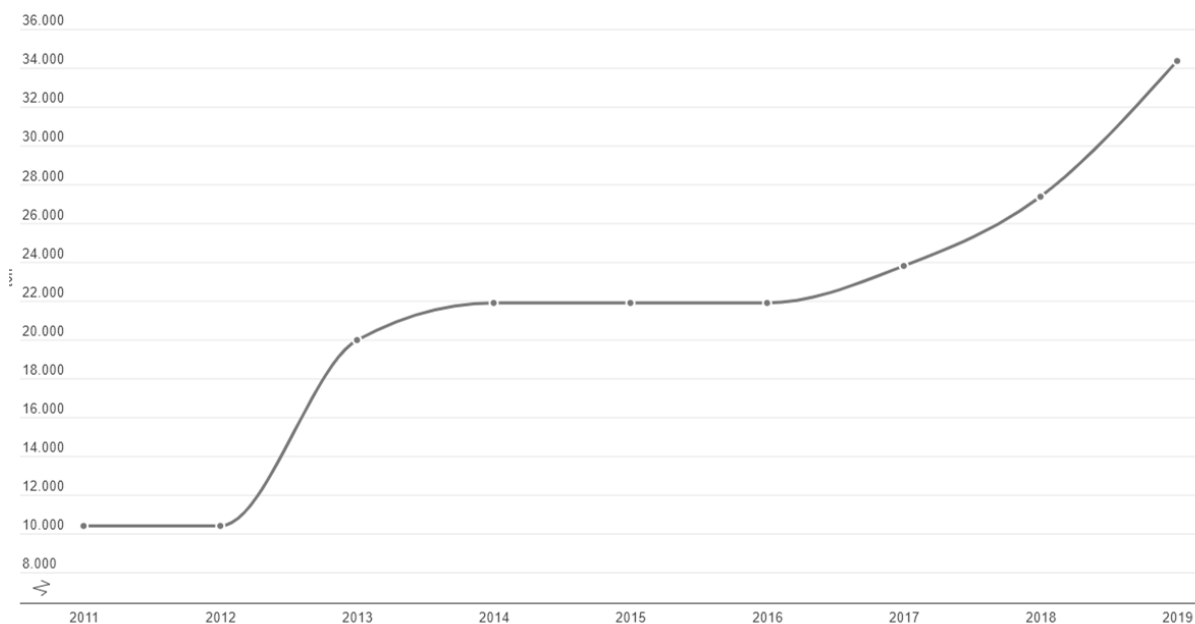
2.5. Land- en tuinbouw

Volgens de landbouwtyperingskaart van het Departement Landbouw en Visserij valt Deinze in de categorie: intensieve veehouderij en rundvee. In Deinze zijn er 313 bedrijven met landbouwproductie. 13 daarvan behoren tot de grootste varkens- en pluimveebedrijven, de zogenaamde GPBV-bedrijven. 7 van deze bedrijven zijn biologische landbouwbedrijven.

De sector landbouw is verantwoordelijk voor 16,5% van de energie gebonden CO₂-uitstoot. Tussen 2011 en 2019 is de uitstoot met 70,6% gestegen. In het Vlaams Gewest stegen in de voorgestelde periode de energie gerelateerde emissies met 5,5%. In Oost-Vlaanderen daalde de emissie met 0,9%.

Verschillende factoren kunnen in deze stijging een rol spelen, maar het is duidelijk dat de toename in CO₂-uitstoot in de landbouwsector voor het grootste deel samenhangt met een toegenomen vraag naar warmte. Tussen 2011 en 2019 is de vraag naar warmte vanuit de landbouwsector met zo'n 203% toegenomen. Dit kunnen we verklaren door de link te leggen met een stijging van 54,5% in het aantal kippen en een stijging van de oppervlakte gebruikt voor serreteelten (+10,4%). Kippen worden doorgaans gehouden in stallen die verwarmd worden tot relatief hoge temperaturen (zeker bij de aankomst van de kuikens). Hierdoor kennen pluimveestallen een grote warmtevraag. Ook verwarmde serres kennen een grote energievraag.

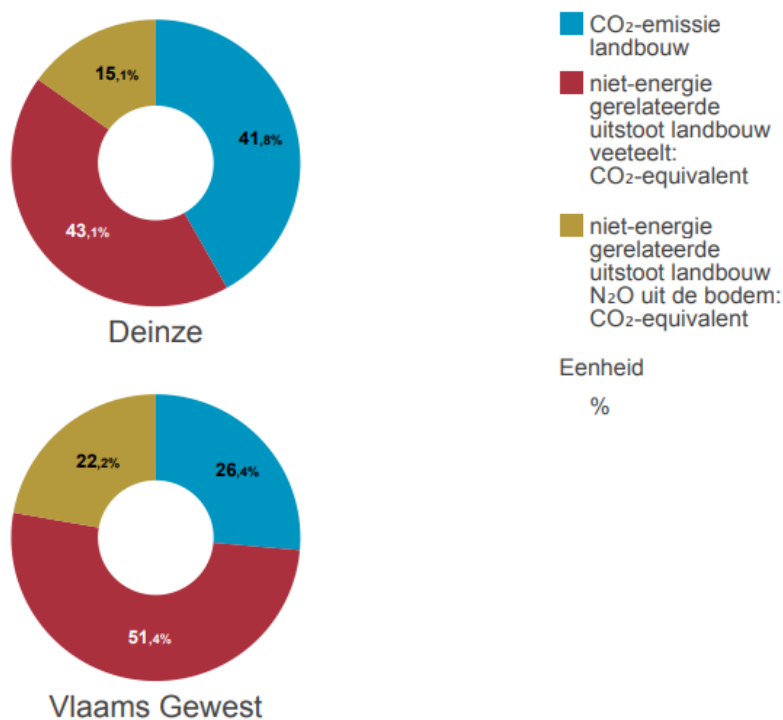
Figuur 10: CO₂-emissie warmte door landbouw Deinze

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) en Fluvius / provincies.incijfers.be

Binnen de landbouwsector is het ook relevant om de niet-energie gerelateerde broeikasgassen op te volgen. Methaan (CH₄) ontstaat bij dieren door de vertering en komt ook vrij uit mest. Lachgas (N₂O) komt vrij door opslag en gebruik van (dierlijke) mest en bij de afbraak van organische stoffen in de bodem. Zo kunnen we vaststellen dat in Deinze 41,8% van de volledige uitstoot van de landbouw (in CO₂-equivalenten) veroorzaakt wordt door energieverbruik (op basis van het brandstof- en elektriciteitsverbruik in de gebouwen). De overige 58,2% is een optelsom van de uitstoot afkomstig uit de veeteelt en de bodem. De uitstoot van lachgas en methaan wordt echter, conform het Burgemeestersconvenant, niet meegenomen in de CO₂-inventaris.

Figuur 11: CO₂-uitstoot versus niet-energie gerelateerde broeikasgasuitstoot van landbouw (2019)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / provincies.incijfers.be

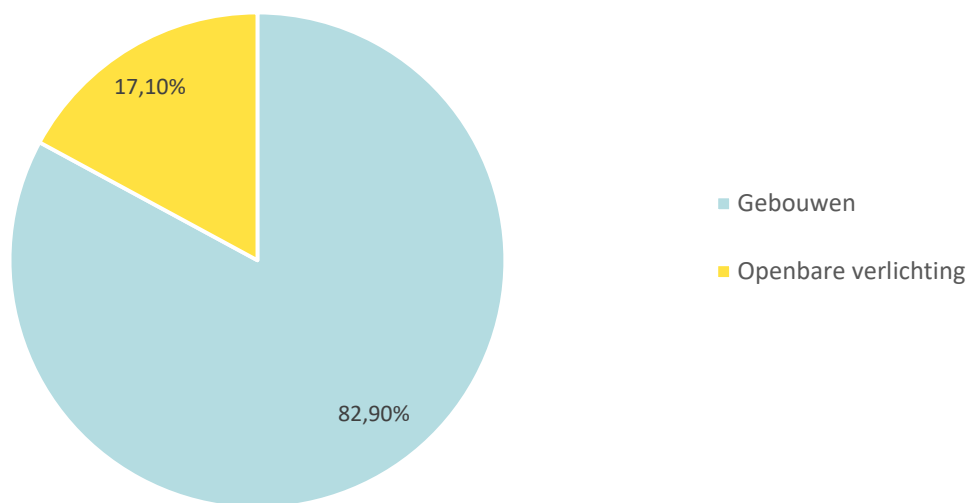
2.6. Stadspatrimonium

Het gemeentebestuur heeft als organisatie of bedrijf ook een CO₂-uitstoot via de eigen gebouwen (gemeentelijke administratie en OCMW, sportinfrastructuur, gemeentescholen, ...), de voertuigen in eigendom van de gemeente en de openbare verlichting. **In totaal gaat dit in Deinze over 3 322,58 ton CO₂ in 2019 of 1,23 % van de totale uitstoot op het grondgebied.** Hoewel het slechts over een beperkt aandeel van de totale uitstoot gaat, liggen hier kansen om de uitstoot te verminderen en als gemeente het goede voorbeeld te geven.

- De uitstoot van de **gemeentelijke gebouwen** is in bovenstaande cijfers en grafieken mee opgenomen in de **tertiaire sector** en bedraagt 2 754,38 ton CO₂ in 2019.
- De uitstoot van de **gemeentelijke voertuigen** is in bovenstaande cijfers en grafieken mee ingeschat bij de **sector transport**. Hiervan is geen aparte becijfering beschikbaar.
- De **openbare verlichting** is wel als aparte sector opgenomen in bovenstaande cijfers en grafieken en bedraagt in Deinze 568,20 ton CO₂ in 2019⁶.

Het gebouwenpark was goed voor een aandeel 82,9 %, openbare verlichting voor 17,10%.

Figuur 12: CO₂-uitstoot door het gemeentebestuur (2019)

Bron: Fluvius / stad Deinze

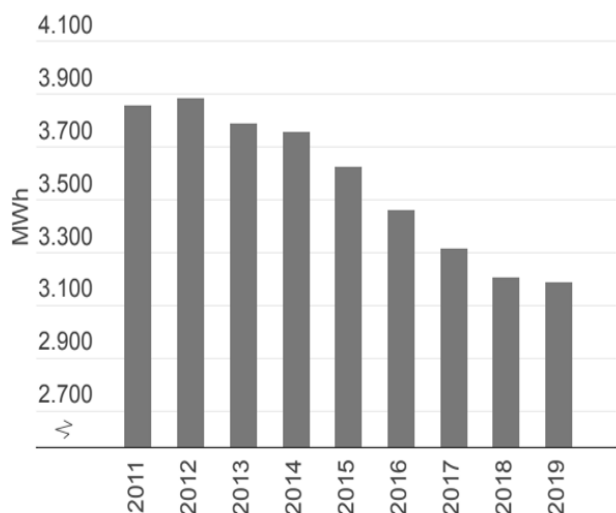
Openbare verlichting

De openbare verlichting is goed voor **0,2% van de totale CO₂-uitstoot in Deinze in 2019**. In de cijfers zitten zowel openbare verlichting als semi-openbare verlichting (bv. verlichting van monumenten en

⁶ Dit cijfer verschilt licht van het cijfer voor openbare verlichting in het algemeen overzicht aan het begin van dit hoofdstuk (591 ton CO₂ t.o.v. 568,2 ton CO₂). Het verschil is te wijten aan de verlaagde emissiefactor van elektriciteit wegens aankoop van groene stroom door de gemeente in de detailcijfers in het deel "Gemeentelijke gebouwen en openbare verlichting". Bij de data van provincies in cijfers aan het begin van dit hoofdstuk wordt het aandeel groene stroom niet in rekening gebracht.

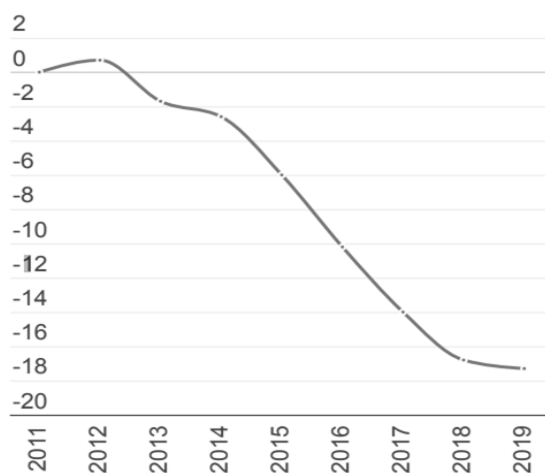
openbare gebouwen). De cijfers bevatten het verbruik van de openbare verlichting langs gemeentewegen. De verlichting langs gewestwegen en autosnelwegen is niet opgenomen.

Figuur 13: Evolutie verbruik openbare verlichting in Deinze (2011-2019)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / Fluvius / provincies.incijfers.be

Figuur 14: Verbruik openbare verlichting in Deinze, groei in % t.o.v. 2011

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / Fluvius / provincies.incijfers.be

Het energieverbruik van de openbare verlichting daalde in de periode 2011-2019 met 17,3%. Ondanks een toename in het aantal lichtpunten, daalt het verbruik per lichtpunt door investeringen in slimme en energiezuinige verlichting (ledlampen en ledarmaturen). De verledingsgraad steeg in Deinze van 5,7% in 2015 naar 30,4% in 2020⁷.

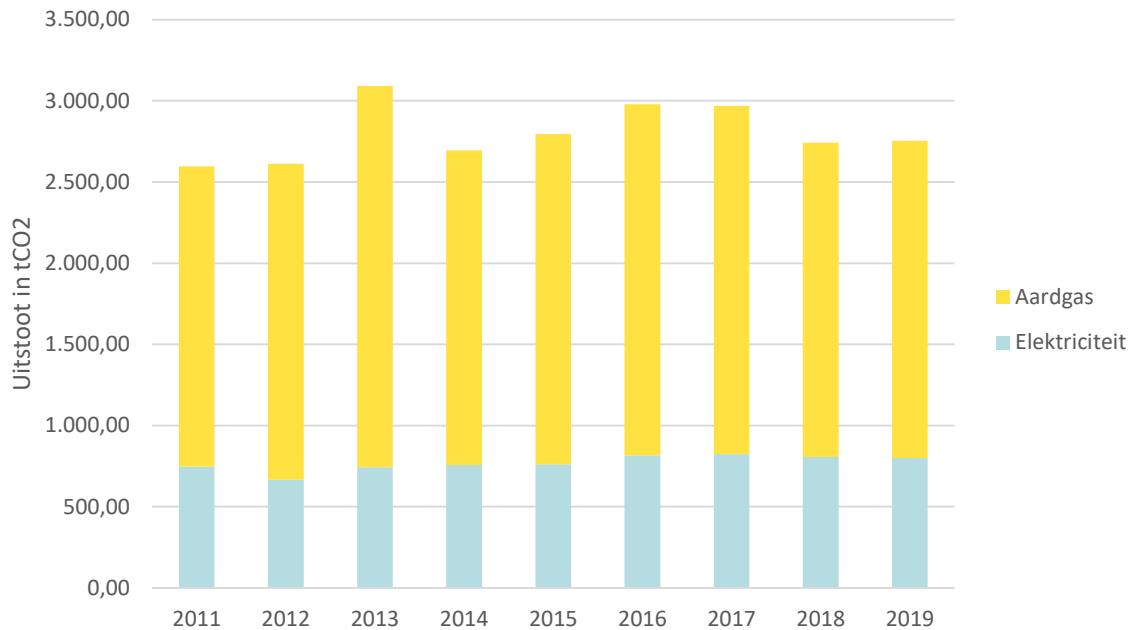
Door de lokale productie van hernieuwbare elektriciteit, daalde de CO₂-uitstoot van de openbare verlichting sterker dan het verbruik (met 26,6% in 2019 t.o.v. 2011).

⁷ Zie Klimaatrapport grafiek 29 en 30

Gemeentelijke gebouwen

De gemeentelijke gebouwen zijn verantwoordelijk voor een energieverbruik van 14.157 MWh of een uitstoot van 2.754,38 ton CO₂ in 2019. Het gaat hier over de CO₂-uitstoot veroorzaakt door het verbruik van elektriciteit en fossiele brandstoffen in de gebouwen in eigendom van of gebruikt door het gemeentebestuur.

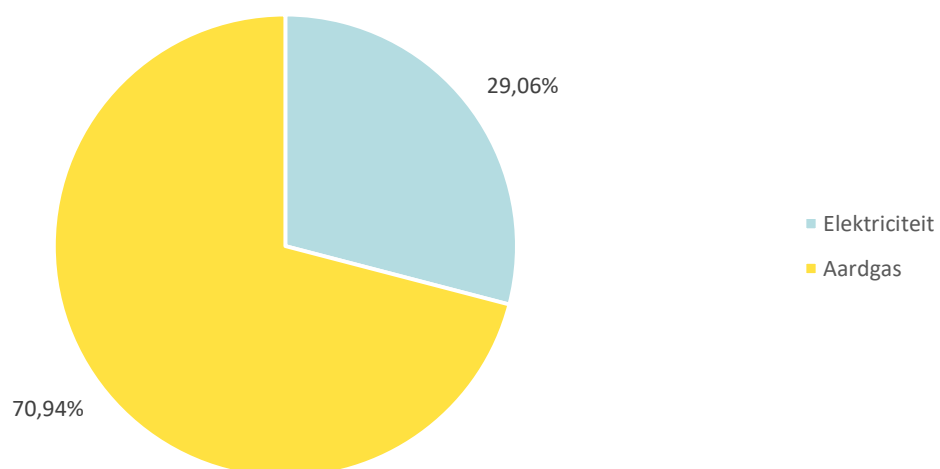
Figuur 15: Evolutie CO₂-uitstoot van de gemeentelijke gebouwen per energiedrager (2011-2019)

Bron: Fluvius / stad Deinze

Tussen 2011 en 2019 is de CO₂-uitstoot van de gemeentelijke gebouwen **toegenomen met 6,08 %**. Dit kan onder meer verklaard worden door de groei van het stedelijk patrimonium.

Figuur 16: CO₂-uitstoot van de gemeentelijke gebouwen per energiedrager (2019)

Bron: Fluvius / stad Deinze+

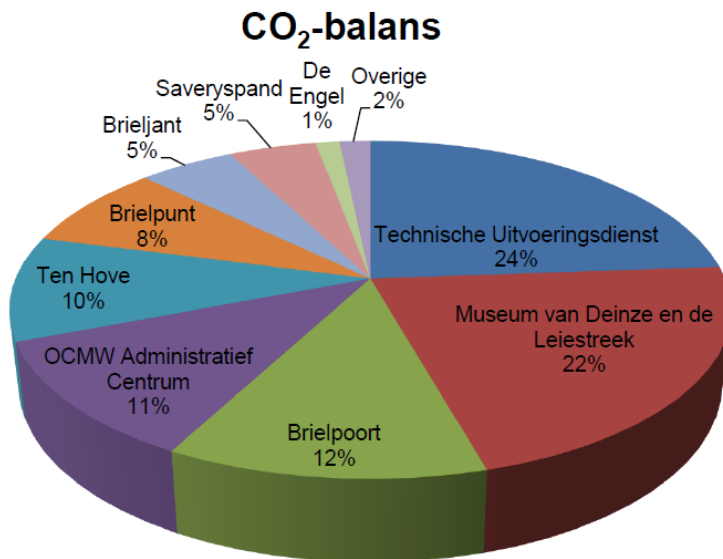
In en op het stedelijk patrimonium zijn in 2021 14 PV-installaties aanwezig (op het museum, Leietheater, Brieljant, Brielpunt, TUD Deinze, technische loods Nevele, zaal Leiezicht, Ten Hove, Sint-Pieters, Oud stadhuis en bibliotheek, brandweer, gemeenteschool Nevele, Donzapark, Brielmeersen atletiek en Brielmeersen paviljoen). Vanaf 2015 was de aangekochte elektriciteit in zowel Deinze als Nevele 100% groen.

De gemeenten Nevele en Deinze lieten respectievelijk in 2016 en 2017 een **energiezorgplan** opmaken door Eandis. Deze rapporten geven inzicht in de (toenmalige) energieverbruiken van een aantal door de gemeente geselecteerde gebouwen. Op basis van deze analyse werd bekeken welke gebouwen prioritair aangepakt konden worden om het globale energieverbruik van de gemeente terug te dringen. Concreet werd van de volgende gebouwen een energiestudie gemaakt:

Nevele	Deinze
1. Gemeentehuis Nevele	1. Technische uitvoeringsdienst
2. Bibliotheek Landegem	2. OCMW Administratief Centrum
3. Brandweerkazerne	3. Brielpunt
4. Nieuwe Loods Technische dienst	4. Museum van Deinze en Leiestreek
5. Rust- en Verzorgingstehuis 'Ter Leerne' OCMW	5. Brielpoort
6. Gemeentezaal Hansbeke	6. Brieljant
7. Jeugdhuis Mixit + Oude KLJ	7. Saveryspand
8. Gemeentezaal Vosselaere	8. De Engel
9. Cultuurhuis	9. Leiezicht
10. Sporthal Landegem	10. De Gavergans
11. Ontspanningscentrum Oostbroek	11. Ten Hove
12. BKO Bolleboos	
13. BKO Kwibus	
14. BKO Kapoentje	
15. Gemeentelijke basisschool Nevele	
16. Gemeenteschool Landegem	

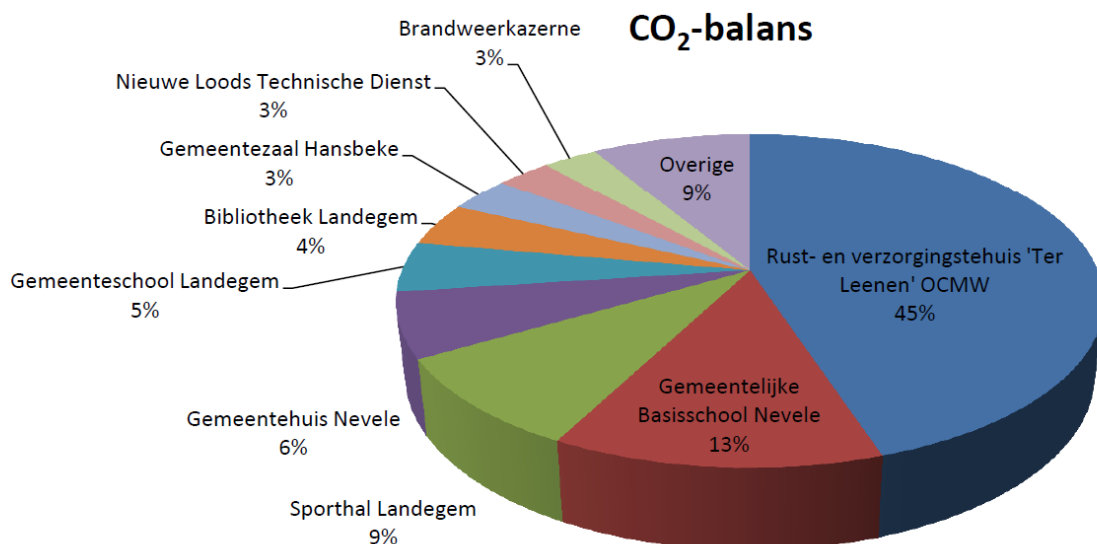
Omwille van hun hoge CO₂-uitstoot en energieverbruik, werd de energetische renovatie van de grote uitstoters in onderstaande grafieken als prioriteit naar voor geschoven. Een deel van deze gebouwen kreeg ondertussen reeds een renovatie of wordt momenteel gerenoveerd, andere staan op de planning voor de komende jaren.

Figuur 17: CO₂-balans van de gemeentelijke gebouwen in Deinze met de hoogste CO₂-uitstoot

Bron: Energiezorgplan Eandis voor Deinze

Figuur 18: CO₂-balans van de gemeentelijke gebouwen in Nevele met de hoogste CO₂-uitstoot

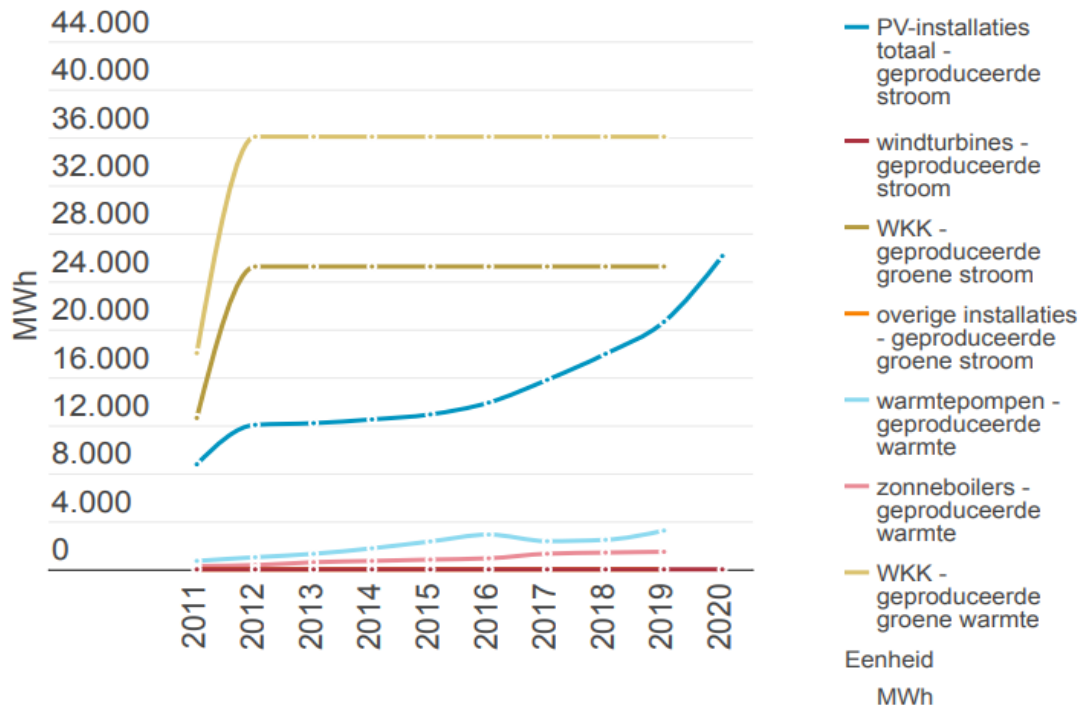

Bron: Energiezorgplan Eandis voor Nevele

2.7. Lokale productie van hernieuwbare energie

Om de doelstelling van het Burgemeestersconvenant te halen moet gewerkt worden op 2 sporen: energiebesparing enerzijds en de lokale productie van hernieuwbare energie anderzijds. De productie van hernieuwbare elektriciteit en warmte op het grondgebied van de gemeente, verlaagt de CO₂-uitstoot per verbruikte MWh in alle sectoren (en is op die manier verrekend in bovenstaande cijfers per sector).

Figuur 19: Productie van hernieuwbare energie in Deinze in MWh (2011-2020)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / Fluvius / provincies.incijfers.be

Bovenstaande grafiek toont de lokale productie van hernieuwbare energie. Voor fotovoltaïsche zonnepanelen (PV-installaties) en windenergie zijn er cijfers weergegeven tot en met 2020. Voor de andere hernieuwbare energieproductie zijn cijfers weergegeven tot en met 2019.

Tabel 7: Evolutie productie van hernieuwbare elektriciteit in Deinze in MWh (2011-2019)

	PV-installaties totaal	windturbines	waterkracht	WKK	overige installaties
2011	8.757,47	0,00	0,00	12.617,71	0,00
2012	12.043,43	0,00	0,00	25.231,58	0,00
2013	12.182,83	0,00	0,00	25.233,58	0,00
2014	12.494,43	0,00	0,00	25.236,00	0,00
2015	12.912,22	0,00	0,00	25.236,00	0,00
2016	13.898,26	0,00	0,00	25.236,00	0,00
2017	15.793,78	0,00	0,00	25.236,00	0,00
2018	17.960,47	0,00	0,00	25.236,00	0,00
2019	20.625,90	0,00	0,00	25.236,09	0,00

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / Fluvius / provincies.incijfers.be

Tabel 8: productie van hernieuwbare warmte in Deinze in MWh (2019)

	2019
warmtepompen - geproduceerde warmte	3.232,10
zonneboilers - geproduceerde warmte	1.462,61
WKK - geproduceerde groene warmte	36.051,57
Totaal	40.746,27

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / Fluvius / provincies.incijfers.be

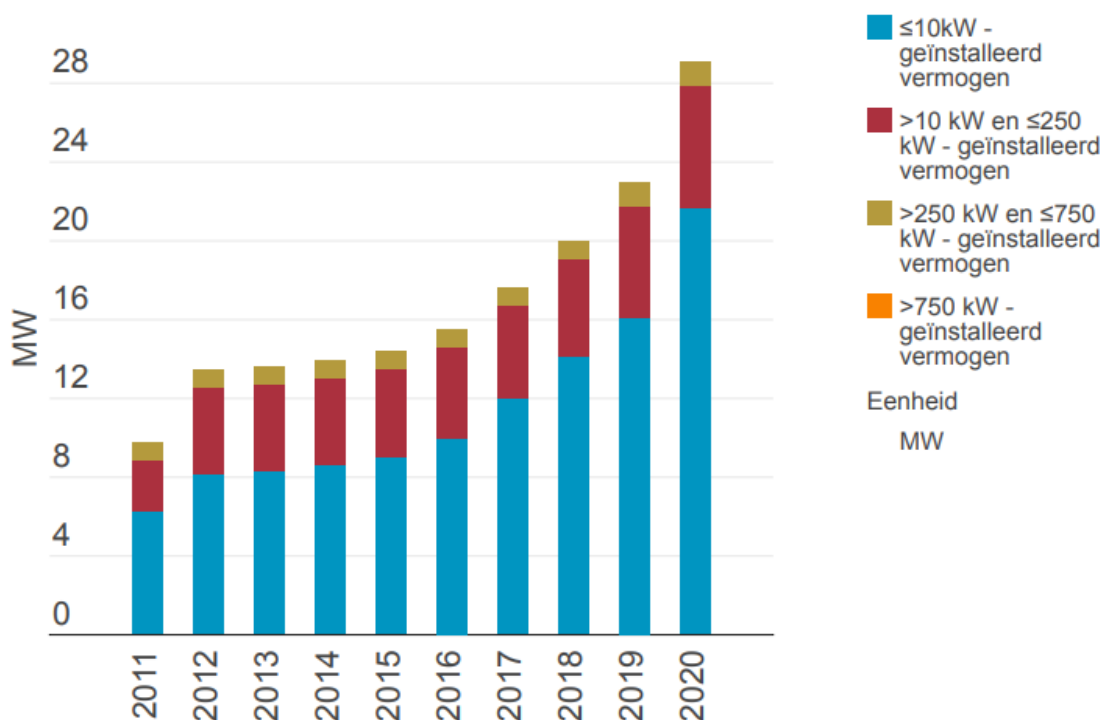
Conclusies en trends

In het klimaatrapport van Deinze zit een gedetailleerde analyse van de lokale productie van hernieuwbare energie. Enkele conclusies en trends om mee te nemen bij het uitwerken van gerichte klimaatacties:

- De **productie van hernieuwbare elektriciteit** in 2019 op het grondgebied van Deinze wordt geschat op **45.862 MWh**. Dit komt overeen met **19,4% van het totale elektriciteitsverbruik** op het grondgebied in datzelfde jaar. Dankzij deze lokale groenestroomproductie werd een CO₂-uitstoot vermeden van 10.135 ton CO₂.
- De **productie van groene warmte ligt lager** en wordt geschat op **40.746,27 MWh** in 2019 of 9.331 ton vermeden CO₂-emissie. Hier is enkel gekeken naar warmtepompen, zonneboilers en warmtekrachtkoppeling (WKK). Verwarmingsinstallaties op hernieuwbare brandstoffen zoals hout of pellets zijn niet meegenomen in deze cijfers.
- In 2019 waren er in Deinze **geen windturbines of installaties die stroom produceren met biomassa of biogas**. Er waren ook **geen warmtenetten aanwezig of installaties voor de collectieve productie van (groene) warmte**.

- In Deinze waren in 2019 een aantal **WKK-installaties** (warmte-kracht-koppelinginstallaties) aanwezig. Deze staan voornamelijk bij tuinbouwbedrijven met grote serres. Samen genereerden ze in 2019 25 236 MWh aan elektriciteit, en 36 051 MWh aan warmte. Daarmee werd in 2019 13 833 ton CO₂ vermeden.
- Een groot aandeel lokale hernieuwbare energie is geproduceerd met **PV-installaties**. Het geïnstalleerd vermogen is tussen 2016 en 2020 sterk toegenomen tot 29,04 MW. Toch bedroeg de **benuttingsgraad van de daken voor PV in 2020 slechts 5,4%** van het zonnepotentieel. Ter vergelijking: voor Oost-Vlaanderen is dit 6,5%. Voor het Vlaams Gewest gaat het om 6,7%.
- In Deinze werden er tot 2020 al 5.094 kleine PV-installaties geplaatst (tot 10 kW), ofwel **27,4 installaties per 100 inwoners**. Voor Vlaanderen is dit gemiddeld 20,5.
- In Deinze werden ook 79 installaties van meer dan 10 kW geplaatst. Dit komt neer op een totaal vermogen van 7,41 MW.

Figuur 20: Evolutie geïnstalleerd vermogen PV-installaties in Deinze (2011-2020)

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) / Fluvius / provincies.incijfers.be

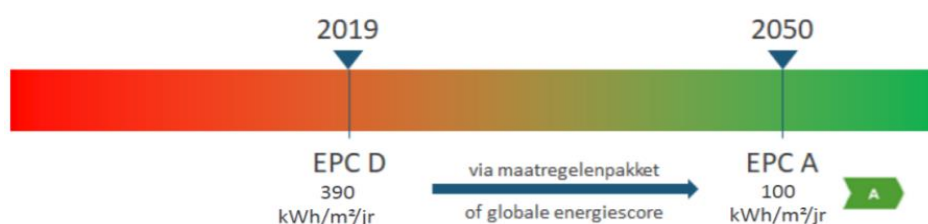
3. De weg naar 2030: Aanpak per sector

3.1. Duurzaam wonen

Toekomstvisie 2050

In 2050 zijn nieuwe woningen energiepositief en bestaande woningen bijna-energie neutraal (energielabel A). Woningen worden niet meer verwarmd met fossiele brandstoffen, zoals stookolie of gas, maar via een warmtepomp of warmtenet. Wonen gebeurt hoofdzakelijk in levendige, aangename en groene dorps- en stadskernen of bij mobiliteitsassen en knooppunten.

Om de ambitieuze klimaatdoelstellingen te halen, moet tegen 2050 de CO₂-uitstoot van gebouwen zo goed als volledig verdwijnen. Ongeveer 50% van de woningen in Vlaanderen is ouder dan 50 jaar. Volgens het Renovatiepact moeten tegen 2050 alle Vlaamse woningen een E-peil (energieprestatiepeil) van 60 of lager hebben en een EPC-label van A of A+. Zo'n 97% van de drie miljoen woningen in Vlaanderen haalt dit niveau niet. Om deze doelstelling te halen, moeten jaarlijks bijna 94.000 woningen grondig gerenoveerd of gesloopt en opnieuw opgebouwd worden. Volgens de Vlaamse Confederatie Bouw betekent dit jaarlijks 2,7% van het woningbestand. Tegen 2050 zouden dus bijna alle gebouwen grondig gerenoveerd moeten worden (Vlaamse langetermijnrenovatiestrategie gebouwen 2050). Om die doelstelling te halen is een serieuze versnelling van de huidige renovatiegraad onontbeerlijk.

Huidige energieprestatie en langetermijndoelstelling gebouwen

Om de klimaatproblemen aan te pakken en tegelijkertijd de groeiende bevolking op te vangen zullen, naast woningrenovaties, meer mensen in een verstedelijkte omgeving moeten wonen. Er moet werk gemaakt worden van levendige, aangename en groene dorps- en stadskernen. Er moet ook gekozen worden voor het "nieuwe wonen". Dat betekent kleinere woningen waarbij ruimte en voorzieningen worden gedeeld en functies worden verweven.

Vanuit de Vlaamse overheid worden de volgende zaken wettelijk verplicht:

- Bouw- en verbouwprojecten waarvoor een bouwaanvraag of een melding nodig is, moeten aan de energieprestatiereggeving (EPB) voldoen:
 - Vanaf 2021 is BEN bouwen de standaard (BEN= Bijna Energie neutraal, E-peil van maximaal E30)
 - Ingrijpende energierenovaties moeten vanaf 2022 maximaal E60 zijn

- Voor aardgasaansluitingen mag een aardgasdistributiebeheerder vanaf 2021 **geen aardgasaansluiting** meer voorzien bij:
 - nieuwe grote **verkavelingen**, waarvan de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden vanaf 1 januari 2021 is aangevraagd,
 - nieuwe grote **appartementengebouwen**, waarvan de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is aangevraagd vanaf 1 januari 2021,
 - nieuwe grote **groepswoonbouwprojecten**, waarvan de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is aangevraagd vanaf 1 januari 2021,

- Vanaf 1 januari 2022 is het **niet meer toegelaten om nog een stookolieketel te vervangen** door een stookolieketel in bestaande gebouwen (woongebouwen en niet-residentiële gebouwen) die kunnen aangesloten worden op het aardgasnet. Kleine herstellingen aan bestaande toestellen blijven mogelijk. In nieuwbouwwoningen of gebouwen die een ingrijpende energetische renovatie ondergaan (woongebouwen en niet-residentiële gebouwen) met bouwvergunningsaanvragen vanaf 1 januari 2022 mag men geen stookolieketels meer plaatsen, zelfs als er geen aansluiting op het aardgasnet mogelijk is.

Wat is er al gebeurd?

In hoofdstuk 2.2 staat de evolutie van de CO₂-uitstoot door huishoudens beschreven. Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste acties die de stad de afgelopen jaren ondernomen heeft.

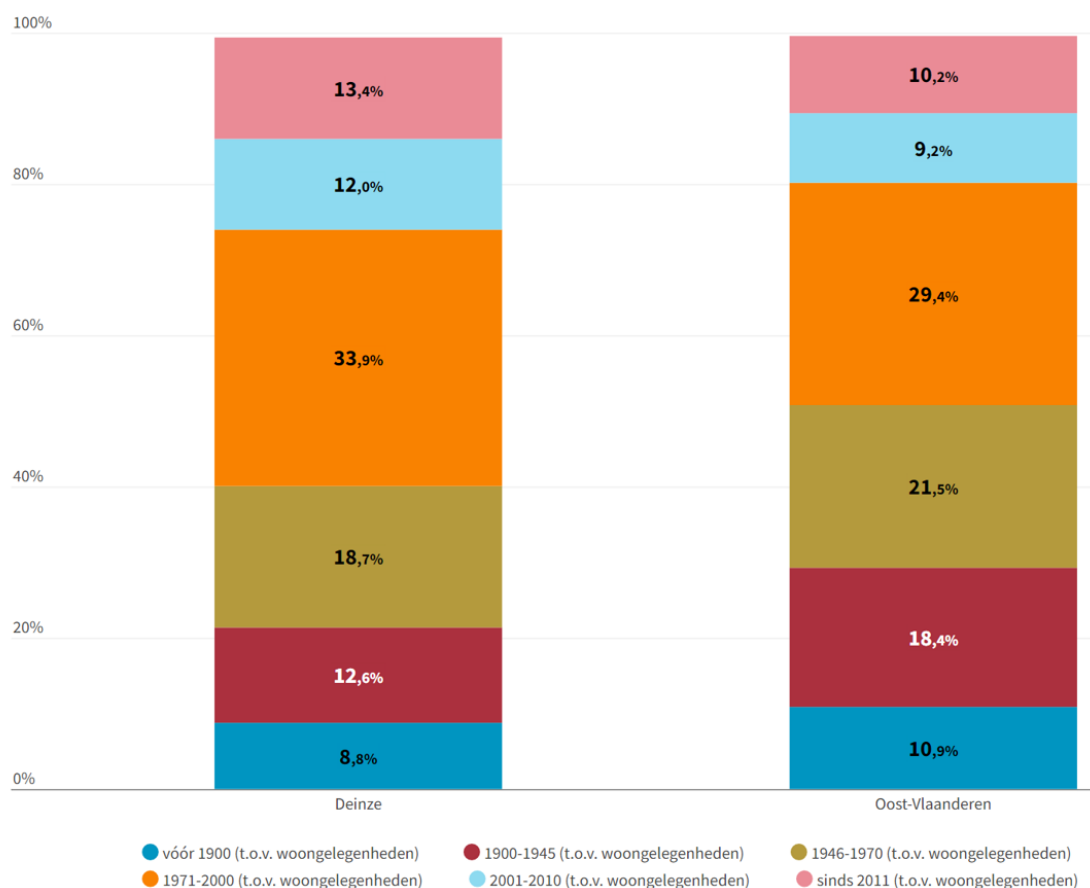
- ✓ Algemene sensibilisatie en informatie rond rationeel energiegebruik via de communicatiekanalen van de stad (website, D17, sociale media)
- ✓ Promoten van bestaand regionaal aanbod van subsidies voor duurzaam wonen
- ✓ Aandacht voor energieadvies bij sociale doelgroepen (gratis energiescan)
- ✓ Adviesverlening op maat via energieloket van de stad (i.s.m. Steunpunt Duurzaam Wonen en Bouwen en energiehuis Veneco)
- ✓ Uitreiken van bijkomstige premies voor o.a. hoog rendementsglas, buitenmuurisolatie, dakisolatie, zonneboiler, bovenop bestaand aanbod
- ✓ Deelnemen aan groepsaankopen i.s.m. Provincie Oost-Vlaanderen en Veneco (o.a. groene stroom, hoog rendementsglas, spouwmuurisolatie, zonnepanelen, groene stroom)
- ✓ Voorwaarden m.b.t. duurzaam wonen bij verkavelingen (bijvoorbeeld woonuitbreidingsgebied Astene)

Uitdagingen en kansen voor Deinze

Voor stad Deinze zijn er de volgende uitdagingen:

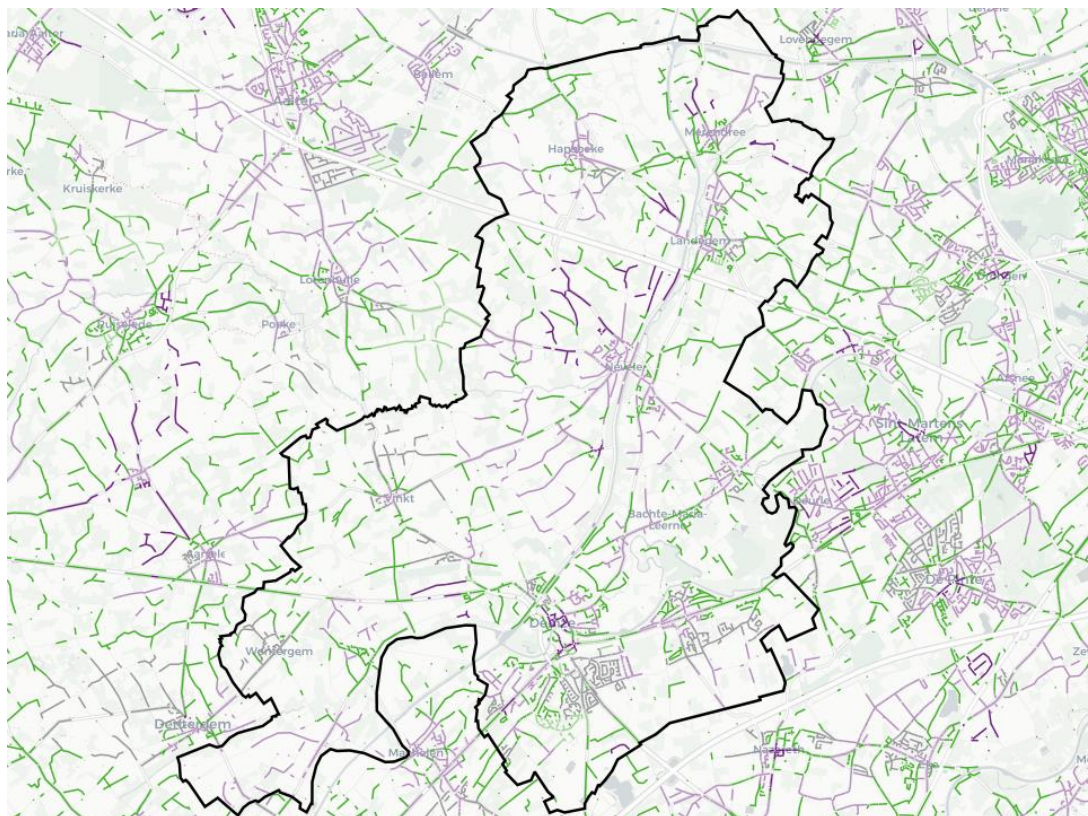
- De bevolking groeit verder aan, met zo'n 20.214 huishoudens in 2030 t.o.v. 18.936 in 2021. Deze aangroei zal moeten opgevangen worden in aangename, groene en levendige kernen.
- 40,7% van de woningen in Deinze dateert van voor 1970. Zij scoren slecht op vlak van energieverbruik en CO₂-uitstoot (analyse woningbestand, zie grafiek hieronder).

Figuur 16: Woongelegenheden naar bouwjaar in % t.o.v. totaal, Deinze

Bron: Kadaster en Rijksregister | Provincies.incijfers.be | 2021

- De renovatiegraad is te laag (cfr. aantal renovatiepremies in 2.2), om tegen 2050 alle woningen te renoveren moeten er in Deinze per jaar naar schatting 518 woningen aangepakt worden.
- Fossiele brandstoffen zijn in 2019 goed voor 94,1% van het energieverbruik in de woningen in Deinze. In vergelijking met het Vlaamse gemiddelde worden in Deinze veel minder woningen op aardgas verwarmd en veel meer op andere fossiele brandstoffen, vooral stookolie (cfr analyse in hoofdstuk 2.2). Hier is een inhaalbeweging nodig.
- Een moeilijk aan te pakken doelgroep zijn de huurwoningen, 30% van de woningen in Deinze zijn huurwoningen t.o.v. 31,1% in Vlaanderen (zie deel 2.4 van het klimaatrapport).
- Om energiearmoede te bestrijden en te voorkomen, zijn sociale maatregelen, begeleiding en alternatieve financieringsmogelijkheden belangrijke instrumenten. In Deinze hebben 140 klanten elektriciteit met een budgetmeter (2021). Dit komt overeen met 7,8 budgetmeters per 1.000 huishoudelijke afnemers elektriciteit. In Oost-Vlaanderen gaat het om 15,6 per 1.000 en in het Vlaams Gewest om 12,4 per 1.000.
- Naast bijkomende productie van groene stroom is de omschakeling naar groene warmte een zeer grote uitdaging! De mogelijkheden voor collectieve verwarming via de aanleg van een warmtenet is weergegeven in de inspiratiekaart warmte hieronder (o.b.v. renovatiegraad 2030)

Bron: VVSG Netwerk Klimaat

... Maar er zijn ook volgende kansen:

- Een sterkere samenwerking tussen de verschillende betrokken diensten en organisaties die actief zijn op ons grondgebied kan leiden tot een betere en meer inclusieve dienstverlening, met aandacht voor kwetsbare groepen.
- Energie is een “hot topic”. Het thema leeft in de actualiteit en in het bewustzijn van inwoners. Onzekerheid m.b.t. energieprijzen doet mensen bewust nadenken over de beste energieoplossing in hun specifieke situatie. Dit momentum moeten we benutten.
- Met de recente versterking van het energieloket van de stad (extra personeel en dienst wonen) hebben we de kans om meer mensen te bereiken, en de dienstverlening uit te breiden.
- De nieuwe Vlaamse regelgeving rond aardgasaansluiting (zie hierboven) kan een hefboom zijn om huishoudens te sturen richting meer duurzame energiebronnen.
- In het vergunningsproces van nieuwbouw kan de stad adviseren en sturen naar duurzame keuzes.

Doelstelling voor 2030

Er zal een geïntegreerd beleid nodig zijn dat de beleidsniveaus overschrijdt en bovendien verder gaat dan sensibiliseren en verleiden of overtuigen via bv. subsidies. Een transitie naar een **ander woonbeleid**, **kernversterking** en een **sterk verhoogde renovatiegraad** dringt zich op.

- Deinze zet in op **diepgaande renovaties met een doorgedreven energiebesparing** en een **versnelling van de vernieuwingsgraad** van haar residentiële gebouwen.
- De stad zet in op een **collectieve aanpak**, stimuleert **compacteren wonen en bouwen** en nieuwe **gedeelde woonvormen**.
- De stad zet hierbij actief in op uitfasering van fossiele brandstoffen en de **transitie naar groene warmte**.
- De stad zet sterk in op **kernversterking** om de verdere versnippering en verspreiding van de bebouwing tegen te gaan.
- **Integratie van adaptatieprincipes** in het particulier woningbestand (zie adaptatieplan)

De stad Deinze ondertekende het **Lokaal Energie- en Klimaatpact** tussen de Vlaamse overheid en lokale besturen en engageert zich in dat kader ook tot de volgende 2030-doelstelling⁸:

- Opzetten van 50 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties per 1.000 wooneenheden vanaf 2021 t.e.m. 2030

Verwachte reductie tegen 2030

Met de maatregelen en acties rond het thema Duurzaam Wonen beoogt de stad om tussen 2020 en 2030 de jaarlijkse CO₂-uitstoot te verminderen met 62.934 ton.

Omwille van de directe link tussen stad en inwoners spelen huishoudens een absolute sleutelrol in het klimaatbeleid van de stad. Dit geheel aan maatregelen is goed voor 49% van de totale beoogde CO₂-reductie in dit klimaatplan.

Ten opzichte van de CO₂-uitstoot gelinkt aan huishoudens in 2011 (83.357 ton), rekening houdend met de evolutie van de uitstoot tussen 2011 en 2019 (-11.252 ton) berekenen we een daling van de uitstoot met -89% t.o.v. 2011.

⁸ Door de ondertekening van het LEKP geeft stad Deinze aan actie te ondernemen om de doelstellingen vermeldt in het pact waar te maken. Deze doelstellingen zijn echter bepaald voor Vlaanderen, individuele gemeenten worden niet aangesproken op het niet behalen van een doelstelling op gemeentelijk niveau.

Maatregelen en acties Duurzaam Wonen

Code	Maatregel ⁹	Ambitie tegen 2030	Beoogde CO ₂ -reductie (in ton CO ₂)	Acties
W1	Woningen renoveren naar lagere energiestandaard 	Muurisolatie bij 30% van de huishoudens	12.403	Woon- en energieloket Deinze versterken en verder bekend maken, om in te zetten op: dakisolatie, muurisolatie, vloerisolatie, betere beglazing, algemene energierenovatie, zonnepanelen en thuisbatterij, zonneboilers en warmtepompboilers, warmtepompen, slim en rationeel energieverbruik Manieren om hier op in te zetten: <ul style="list-style-type: none"> - Actief promoten van bestaande premies en ontzorging rond energie en renoveren - Deelnemen aan groepsaankopen i.s.m. Venenco en provincie Oost-Vlaanderen - Promoten van renovatie- en energieadvies aan huis via Deinze Renoveert (i.s.m. Steunpunt Duurzaam bouwen en wonen) - Actief informeren over lange termijn doelstellingen en verwachte en nieuwe regelgeving rond duurzaam wonen (bv. afschakeling van gas bij woningen buiten bebouwde kom) - Zonnekaart gebruiken om te communiceren rond potentieel voor zonne-energie - Thermografische luchtfoto van Fluvius gebruiken in communicatie rond dakisolatie - Stimuleren van en actief communiceren over energiedelen en energiegemeenschappen
		Betere beglazing bij 40% van de huishoudens	3.469	
		Vloerisolatie bij 30% van de huishoudens	5.553	
		Dakisolatie bij 40 % van de huishoudens	11.098	
W2	Hernieuwbare energie opwekken in/op woningen 	PV bij 40% van de huishoudens	7.330	
		Zonneboilers bij 30% van de huishoudens	2.240	
		warmtepompen i.p.v. aardgas bij 20% van de huishoudens	8.579	
		Warmtepompen i.p.v. stookolie bij 8% van de huishoudens	5.012	
		warmtepompboilers bij 20% van de huishoudens	2.244	

⁹ Maatregelen aangeduid met een uitroepteken zijn prioritaire maatregelen.

W3	Instrumentarium ruimtelijke ordening inzetten		Impact niet concreet meetbaar	Het instrumentarium van ruimtelijke ordening optimaal inzetten om de verduurzaming van gebouwen, wijken, en stedenbouwkundige projecten te versterken, zowel op vlak van energie en CO ₂ -mitigatie, als op vlak van klimaatadaptatie (o.m. via verordeningen, verkavelingsvergunningen, beleidsmatig gewenste ontwikkelingen, ...).
W4	Collectieve wijkrenovatieprojecten	Renovatie via collectief traject bij 56 woningen	152	Collectieve wijkrenovatieprojecten opzetten
W5	Aandacht voor kwetsbare groepen op de woningmarkt		Impact niet concreet meetbaar	Conformiteitsattest met minimale eisen rond isolatie verplichten voor verhuurde woningen
			Impact niet concreet meetbaar	Mogelijkheid onderzoeken om eigenaars in een financieel kwetsbare situatie te ondersteunen bij energierenovaties (bv. d.m.v. een rollend fonds)
W6	Energieverslindende gebouwen slopen	5% van de huishoudens	4.303	Sloopbeleidsplan opmaken met aandacht voor optimaal ruimtegebruik en duurzaam materiaalgebruik (richtlijnen vanuit Vlaanderen volgen nog)
W7	Gemiddeld energieverbruik reduceren via gedragsinterventie en kleine aanpassingen	Gedragsaanpassing bij 50% van de huishoudens	551	Infosessies rond energiebesparing organiseren, ook met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen (bv. Energie fit sessies i.s.m. Fluvius)
				Regelmatig energietips opnemen in D17: Informeren over de voordelen van digitale meter, Ledverlichting, toestellen met A++ label, slimme toestellen, sluimerverbruik aanpakken, beperken elektrisch bijverwarmen, correct instellen thermostaat, ...
				Zoektocht van inwoners naar voordeligste energiecontract ondersteunen (d.m.v. V-test en Creg)
				Onderzoek naar mogelijk verhuur van zuinige huishoudtoestellen aan mensen in armoede ("Electrotheek", naar bv. van project Papillon)
				Energieadvies en energiescans extra promoten, met name bij kansengroepen
				Energiemeters ter beschikking stellen van sociale diensten & energieloket

3.2. Duurzame mobiliteit

Toekomstvisie 2050

In 2050 is de CO₂-uitstoot van transport gedaald tot nul door een transitie naar slimme en duurzame mobiliteit. Verplaatsingen met zacht, gedeeld of elektrisch vervoer, aangedreven door 100% hernieuwbare energie, zijn de norm. Het aantal voertuigen en het grondstoffenverbruik zijn afgenomen, want reizigers maken gebruik van mobiliteitsdiensten van een aanbieder in plaats van eigen vervoer.

De transportsector is één van de sectoren die het meest CO₂ uitstoten. De uitdagingen voor deze sector zijn enorm als we bedenken dat het aantal personenwagens tussen 2011 en 2020 nog is toegenomen met 13% op het Vlaamse niveau¹⁰, en maar liefst 95,7% van het Vlaamse wagenpark bestaat uit benzine- en dieselwagens¹¹. De noodzakelijke drastische daling van de uitstoot door transport vraagt om een **grondige transitie van ons mobiliteitssysteem**.

De grootste uitdaging betreft de **vermindering van de noodzaak of behoefte om zich te verplaatsen** (minder voertuig- en vliegtuigkilometers) samen met een **technologische shift** naar groene, milieuvriendelijke en emissievrije transportmodi.

Om een kentering in het mobiliteitsbeleid te realiseren, is een aanpassing van onze **ruimtelijke planning** van cruciaal belang. Een goede ruimtelijke ordening kan de vervoersvraag doen dalen zonder comfort- en welvaartsverlies. Dit gebeurt door verkeersgenererende functies in de buurt van woon- en werkkernen te brengen en te koppelen aan het openbaar vervoersnetwerk en het (bovenlokaal) fietsnetwerk (**mobiliteitsassen en knooppunten**).

Bij de (her)aanleg en organisatie van gemeentelijke wegen en openbare ruimten geeft de stad voorrang aan voetgangers, fietsers en openbaar vervoer (**STOP-principe**). Ook de **verbetering van de fietsinfrastructuur** en het **aanbod van het openbaar vervoer** zijn daarbij belangrijk. Door meer te investeren in kwalitatieve zachte verbindingen, worden verplaatsingen te voet of met de fiets aantrekkelijker gemaakt.

¹⁰ Bron: Provincies in cijfers: Algemene Directie Statistiek - StatBel

¹¹ Provincies in cijfers: Algemene Directie Statistiek - StatBel

Voor verplaatsingen die toch met de wagen gebeuren, wordt gekeken naar een wagenpark met een lage uitstoot of nuluitstoot. In het Vlaamse klimaatplan staat dat vanaf 2030 alle nieuw verkochte personenwagens koolstofarm moeten zijn, waarvan de helft minstens emissievrij¹². De evolutie naar **(gedeelde) emissievrije wagens** is dus aan een versnelling toe. Elektrische wagens bijvoorbeeld zijn efficiënter en verbruiken heel wat minder energie dan fossiele wagens. Bovendien stoten ze minder CO₂ uit.

Voor wat betreft het **goederenvervoer** zit de uitdaging in het verminderen van de kilometers door de modal shift naar spoor- en waterwegen, alsook minder wegtransport door het stimuleren van meer lokale producten, consuminderen, efficiëntere logistieke stromen,...

Gemeenten kunnen deze overgang versnellen, door te investeren in een slim laadnet of de uitbouw ervan te stimuleren. Belangrijk is hierbij tegelijk de focus te leggen op gedeelde (emissievrije) voertuigen en collectief openbaar vervoer. Een **daling van het totale voertuigenwagenpark** blijft de prioritaire doelstelling.

Inzetten op **gedeeld gebruik van voertuigen** en het aanbieden van 'Mobility As a Service' (reizigers maken gebruik van mobiliteitsdiensten van een aanbieder in plaats van eigen vervoer) zijn ook belangrijke strategieën om de CO₂-uitstoot van transport te reduceren.

Wat is er al gebeurd?

In hoofdstuk 2.4. staat de evolutie van de CO₂-uitstoot door transport beschreven. Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste acties die de gemeente ondernomen heeft. Op vlak van duurzame mobiliteit is er de afgelopen jaren veel gebeurd.

Minder autoverkeer, meer fietsverkeer.

We maakten van Deinze een echte fietsstad, onder meer door volgende acties:

- ✓ Uitbreiding en verbetering van fietspaden en fietsinfrastructuur. Bijvoorbeeld op volgende locaties: Fietsnelweg F7, fietspaden langs Gaversesteenweg tussen stationsviaduct en Volhardingslaan.
- ✓ Werken aan veilige en fietsvriendelijke schoolomgevingen, door middel van fietsstraten en autoluwe zones. Bijvoorbeeld op volgende locaties: schoolstraten Nieuwstraat, Kaaistraat, Oostkouterlaan, Tolpoortstraat.
- ✓ Aanleg van randparkings nabij stadscentrum. Ook de verbinding voor zachte weggebruikers met de randparkings wordt aangepakt. Bijvoorbeeld de Brielpoortparking en Brielpoortbrug.
- ✓ Uitbreiding en promotie Blue-bike netwerk. In Deinze betaal je geen kost voor het gebruik van de Blue-bike bovenop je abonnementskost. Op 3 locaties kunnen Blue-bikes uitgeleend worden: aan de stations van Deinze en Landegem en aan dienstencentrum Leiespiegel.
- ✓ Voorbeeldfunctie van staddiensten, burgemeester en schepenen. Zij gebruiken zo veel mogelijk de (elektrische (bak))fiets. De Fietskoerier zorgt voor het vervoer van post en pakjes van de stadsdiensten.
- ✓ Uitreiken van premies voor fietsers. Wie zijn nummerplaat inlevert, krijgt een premie voor de aankoop van een (elektrische) (bak)fiets.

¹² Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030, pp. 38

- ✓ Organiseren van “hoppinpunten” punten waar meerdere vervoersopties samenkomen. Het eerste Hoppinpunt (toen nog “Mobipunt”) van België staat in Deinze, de verdere uitrol staat gepland.
- ✓ Promoten van autodeel-systemen. Via Cambio en Dégage! kunnen Deinzenaren een auto uitlenen. Er zijn in 2021 8 cambiowagens beschikbaar in Deinze. Ook Dégage! is actief op grondgebied Deinze en wordt door het stadsbestuur ondersteund (o.m. dmv communicatie)
- ✓ Ondersteunen van fietsbibliotheek Op Wielekes. Via deze fietsbibliotheek kunnen Deinzenaren kinderfietsen uitlenen. Steeds een fiets op maat!

Openbaar vervoer

- ✓ Terugkerend overleg met de Lijn en NMBS om het aanbod van openbaar vervoer in Deinze te optimaliseren.
- ✓ Busverkeer prioriteren bij inrichting openbare weg. Er kwam onder meer een busbaan op de Gentsesteenweg.

Elektrificatie

- ✓ Plaatsing van publieke laadpalen en parkeerplaatsen voor elektrische wagens. In 2019 zijn er in Deinze 16 publieke en 10 semi-publieke laadpalen.
- ✓ Aankoop van elektrische wagens voor stadsdiensten. In 2021 hebben de stadsdiensten 2 elektrische dienstwagens ter beschikking. In het najaar van 2022 komen er nog 4 bij.

Uitdagingen en kansen voor Deinze

Voor de stad zijn er volgende uitdagingen:

- Een bruisende, autoluwe binnenstad creëren waar men graag woont, werkt en winkelt.
- De opschaling van het deelwagennetwerk in Deinze moet samengaan met extra promotie van deelsystemen, wil dit een rendabele investering worden.

... Maar er zijn ook volgende kansen:

- De aangekondigde uitfasering van wagens op fossiele brandstoffen kan een hefboom zijn voor investeringen in elektrisch rijden.
- Verdere uitbreiding en promotie van de deelsystemen Cambio en Dégage! kan Deinze op de kaart zetten als deel-stad, en inwoners in alle deelgemeenten betrekken.
- De geplande opwaardering van de stationsbuurt in Deinze brengt duurzame mobiliteit in het hart van de stad.
- De nieuwe fietsersbruggen vervolledigen als laatste missing links de fietssnelweg F7 van Deinze richting Kortrijk, en verhogen zo de bereikbaarheid van de stad.

Doelstelling voor 2030

Stad Deinze streeft ernaar om het aantal voertuigkilometers voor personenvervoer en voor goederenvervoer op haar grondgebied sterk te verminderen. De resterende voertuigkilometers worden emissievrij.

Hiertoe wil ze maximaal inzetten op

- Een **goede ruimtelijke planning** die functies lokaliseert in functie van nabijheid en een goede bereikbaarheid met fiets en openbaar vervoer
- Een **modal shift** naar stappen, fietsen, openbaar vervoer, en mobiliteitsdiensten (zoals gedeeld vervoer) voor woon-werkverkeer, schoolverkeer en overige verplaatsingen
- Versterken van de evolutie naar **emissievrije wagens**
- Verminderen van het aantal **goederenvoertuigkilometers** over de weg door een modal shift naar spoor- en waterwegen
- Een energiezuinig rij- en mobiliteitsgedrag

De stad ondertekende het **Lokaal Energie- en Klimaatpact** tussen de Vlaamse overheid en lokale besturen en engageert zich in dat kader ook tot de volgende 2030-doelstellingen¹³:

- Per 1.000 inwoners 1 “toegangspunt” (toegang tot een deelwagen) voorzien voor een (koolstofvrij) deelsysteem tegen 2030
- Per 100 inwoners 1 laadpunt voorzien tegen 2030
- 1 meter nieuw of structureel opgewaardeerd fietspad extra per inwoner voorzien tegen 2030

Verwachte reductie tegen 2030

Met de maatregelen en acties rond het Duurzame mobiliteit beoogt de stad om tussen 2020 en 2030 de jaarlijkse CO₂-uitstoot te verminderen met 14.715 ton. Dit geheel aan maatregelen is goed voor 11% van de totale beoogde CO₂-reductie in dit klimaatplan.

Ten opzichte van de CO₂-uitstoot gelinkt aan mobiliteit in 2011 (54.351 ton), rekening houdend met de lichte stijging van de uitstoot tussen 2011 en 2019 (+ 1.808 ton), berekenen we een daling van de uitstoot met -23,7% t.o.v. 2011

¹³ Door de ondertekening van het LEKP geeft stad Deinze aan actie te ondernemen om de doelstellingen vermeldt in het pact waar te maken. Deze doelstellingen zijn echter bepaald voor Vlaanderen, individuele gemeenten worden niet aangesproken op het niet behalen van een doelstelling op gemeentelijk niveau.

Maatregelen en acties Duurzame Mobiliteit

Code	Maatregel ¹⁴	Ambitie tegen 2030	Beoogde CO ₂ -reductie (in ton CO ₂)	Acties
Modal shift: Van auto naar te voet, fiets, bus, trein, ...				
M1	Autoluwe binnenstad verwezenlijken in lijn met de visie in het mobiliteitsplan van Stad Deinze		Impact verrekend onder modal shift	<p>Meer ruimte voorbehouden voor zachte mobiliteit (fietsers en voetgangers), minder ruimte voor auto's in publieke ruimte (bv. stationsbuurt, Tolpoortstraat, ...)</p> <p>Netwerk voor voetgangers en fietsers verder uitbouwen</p> <p>Auto aan de rand houden (bv. door (gratis) randparkings)</p> <p>Continuïteit voor fietsers vanuit stadsrand naar voorzieningen in binnenstad verzekeren</p>
M2	Publieke ruimte (dorpskernen en wijken) inrichten met oog op duurzame mobiliteit		Impact verrekend onder modal shift	<p>Veilige toegangswegen voorzien voor fietsers en voetgangers naar alle scholen</p> <p>Infrastructuur afstemmen op duurzame mobiliteitsvormen (fietsers én voetgangers)</p> <p>Veilige fietsverbindingen tussen de dorpen onderling en tussen dorpen en stadscentrum</p> <p>Circulatieplan voor woonwijken uitwerken</p> <p>De duurzame-mobiliteitstoets invoeren bij het afleveren van vergunningen (parkeren aan de rand, autoluwe zones, min. aantal fietsenstallingen, ...)</p>
M3	Hoppinpunten installeren	Minimaal 1 hoppinpunt in elke deelgemeente, en meerdere punten in het kleinstedelijk gebied	Impact verrekend onder modal shift	Bijkomstige Hoppinpunten installeren en zichtbaar maken
M4	Modal shift naar (elektrische)(deel) fiets of te voet	Aantal gereden kilometers met personenwagens op genummerde en	4.600	<p>Premie van stad Deinze voor (elektrische)(bak) fiets behouden en promoten</p> <p>Groepsaankopen rond duurzame vervoersmiddelen organiseren i.s.m. bedrijventerreinverenigingen (bv. elektrische fietsen)</p>

¹⁴ ① Maatregelen aangeduid met een uitroepteken zijn prioritaire maatregelen.

		ongenummerde wegen verminderen met 10%		<p>Promoten Testkaravaan voor bedrijven</p> <hr/> <p>Oprichten fietsschool</p> <hr/> <p>Fietstellingen uitvoeren en gebruiken om te sensibiliseren</p> <hr/> <p>Blue-bike systeem verder promoten en gratis houden in Deinze (derdebetalersregeling)</p> <hr/> <p>Fiets- en wandelnetwerk verder uitbouwen en verduidelijken</p> <hr/> <p>Bereikbaarheid van bedrijven(terreinen) en handelszaken verhogen door systematische verbetering en uitbreiding van de fietsinfrastructuur</p>
M5	Modal shift naar openbaar vervoer	2,5 % van de kilometers gebeurt via openbaar vervoer (doel 5.000.000 km/k)	1.000	<p>Vlotte overstap tussen openbaar vervoer en andere duurzame vervoersmiddelen mogelijk maken (bv. van trein/bus naar Blue-bikes)</p> <hr/> <p>Vlotte doorstroming voor bus mogelijk maken, bus prioriteit geven in verkeer (busstroken, aparte bedding, ...)</p> <hr/> <p>Stationsbuurten Deinze en Landegem opwaarderen</p>
M6	Minder autokilometers en modal shift bij eigen stadspersoneel en -diensten	150.000 kilometers uitsparen	30	<p>Onderzoek naar verminderen dienstwagens en vervanging door dienstfietsen in verschillende diensten (ook technische uitvoeringsdienst)</p> <hr/> <p>Fietsleasing voor stadspersoneel aanbieden</p> <hr/> <p>Mogelijkheid tot systematisch telewerk bij stadspersoneel behouden</p> <hr/> <p>Fietskoerier voor stadsdiensten blijven gebruiken en bakfietsen inzetten voor vervoer kleine vrachten</p> <hr/> <p>Fietsinfrastructuur en douches aanbieden voor alle stadsdiensten</p> <hr/> <p>Dienstfietsen aanbieden bij alle diensten en systeem ontwikkelen voor goed gebruik: Oplossing zoeken voor goed onderhoud van dienstfietsen</p> <hr/> <p>Kilometers vermijden door optimale afstemming en planning van transporten (bv. maaibeleid aanpassen met oog op minder kilometers)</p> <hr/> <p>Voorbeeldfunctie van leden uit het schepencollege en stadspersoneel blijven uitstralen</p>

Brandstofshift: Van rijden op fossiele brandstof naar elektrisch rijden				
M7	Meer elektrische voertuigen door meer laadinfrastructuur in publieke ruimte 	25% van totaal aantal wagens in Deinze rijdt elektrisch	8.719	<p>Systematisch bijplaatsen van publieke laadinfrastructuur</p> <hr/> <p>Plan opmaken voor plaatsing laadpalen in straatbeeld (bv. wat met aanvragen voor privélaadpalen bij rijhuizen zonder garage?)</p> <hr/> <p>Groepsaankoop laadpalen organiseren i.s.m. bedrijventerreinverenigingen</p> <hr/> <p>Vooruitstrevende criteria rond laadinfrastructuur opnemen bij nieuwe stedenbouwkundige projecten via verordening</p>
M8	Reductie emissies en brandstofshift stedelijke wagenpark	40% minder verbruik in stedelijk wagenpark	153	<p>Systematische elektrificatie en verduurzaming van het stadseigen wagenpark</p> <hr/> <p>Een duidelijk overzichtelijk van de samenstelling van het stedelijk wagenpark bijhouden, met oog op systematische uitstootreductie (hoeveel wagens, welk type, aantal kilometers, uitstootnormen, ...)</p>
Deelmobiliteit				
M9	Deelfietsen promoten		impact verrekend onder modal shift	<p>Blue-bike systeem verder promoten en gratis houden in Deinze (via derdebetalersregeling)</p> <hr/> <p>Mogelijkheden rond deelbakfietsen onderzoeken</p>
M10	Autodelen promoten 	5% van inwoners is lid van een autodeelplatform	213	<p>Aanbod (elektrische) autodeelplatformen systematisch verder uitbreiden en promoten Doelstelling 2022: 12 extra cambio-wagens, daarna vraag opvolgen</p> <hr/> <p>Vooruitstrevende criteria rond deelmobiliteit opnemen bij nieuwe stedenbouwprojecten</p> <hr/> <p>Infosessies en promo-acties organiseren rond autodelen i.s.m. Cambio en Dégage!</p>

3.3. Lokale economie

Toekomstvisie 2050

In 2050 is het gebouwenpark van bedrijven, kantoren, zorginstellingen, scholen, ... volledig CO₂-neutraal voor verwarming, sanitair warm water, koeling en verlichting. Fossiele brandstoffen worden niet langer gebruikt. We zien een geslaagde omschakeling naar een koolstofneutrale, circulaire industrie waarin processen optimaal verlopen en waardevolle reststromen gebruikt worden.

In de tertiaire sector¹⁵ en sector industrie is het belangrijk om op het gebouwniveau de pijlen te richten op de **versnelde energetische renovatie** van bestaande gebouwen, duurzame nieuwbouw, maximale inpassing van hernieuwbare en duurzame energietechnieken (zoals PV-panelen, zonneboilers, warmtepompen, warmteopslag, warmtekrachtkoppeling) en rationeel energieverbruik. De Vlaamse Regering zette hiertoe een standaard uit voor de verschillende gebouwtypes (o.a. kantoren, scholen) tegen 2021, namelijk bijna-energie neutraal (BEN). Ook door de beschikbare ruimtes beter te benutten en waar mogelijk te delen onder verschillende organisaties, kan heel wat bespaard worden zowel in ruimte als energieverbruik.

Inzetten op energie-efficiëntie en duurzame energievoorziening maakt ondernemingen (zij het nu uit de tertiaire sector of uit de industrie) niet alleen weerbaarder tegen stijgende energieprijzen en energiecrisis, maar brengt ook andere voordelen met zich mee. Ondernemingen versterken zo ook automatisch hun concurrentiepositie en door het creëren van een klimaatvriendelijk imago verhoogt de marketingwaarde, de klantenbinding en de lokale en regionale inbedding van de onderneming of het bedrijf.

Bedrijven kunnen met Vlaanderen een Energiebeleidsovereenkomst (EBO) aangaan, waarbij men een energieactieplan dient op te maken¹⁶. Grote bedrijven dienen een verplichte energieaudit te ondergaan (EED-audit).

Gemeenten kunnen bedrijven en organisaties verder ondersteunen via energicoaching, informatieuitwisseling, (doorverwijzing naar) renovatie- en bouwadvies, het opzetten van innovatieve pilotprojecten of bedrijven oproepen om deel te nemen aan bepaalde projectoproepen die gelanceerd worden vanuit andere instanties enzoverder. Gemeenten kunnen evenzeer een aantal zaken opleggen via verordenende instrumenten; bijvoorbeeld via het gemeentelijk vergunningenbeleid of het vastleggen van voorwaarden in een RUP.

Specifiek voor **de industriële sector** zullen **energie-efficiëntie en procesverbetering**, door het gebruik van de best beschikbare technieken (BBT) en het nuttig aanwenden van reststromen, een verdere uitstootverlaging mogelijk maken. Het VLAREM bepaalt overigens dat exploitanten van ingedeelde inrichtingen steeds de BBT moeten toepassen; zowel bij de keuze van behandelingsmethodes op het niveau van de emissies, als bij de keuze van de bronbepenkende maatregelen (bv. aangepaste productietechnieken en grondstoffenbeheersing)¹⁷.

Op het niveau van **bedrijventerreinen** moet er gestreefd worden naar samenwerking, gericht op het verminderen van het energieverbruik, het gebruik van reststromen (o.a. warmte en grondstoffen) en

¹⁵ De sector tertiair omvat kantoren en administraties, horeca, handel, gezondheidszorg, onderwijs en maatschappelijke dienstverlening.

¹⁶ <https://ebo-vlaanderen.be/nl>

¹⁷ <https://omgeving.vlaanderen.be/beste-beschikbare-technieken-bbt>

het produceren van hernieuwbare energie. Zo biedt de nieuwe wetgeving rond energiegemeenschappen¹⁸ meer kansen voor uitwisseling van energiestromen op bedrijventerreinen. Ook zijn er verschillende actoren actief in het verduurzamen van bedrijventerreinen (bv. de POM Oost-Vlaanderen) waarmee de gemeente het partnerschap kan versterken.

Wat is er al gebeurd?

In hoofdstuk 2.3 staat de evolutie van de CO₂-uitstoot door de sector industrie en de tertiaire sector beschreven. Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste acties die de stad ondernomen heeft.

Algemeen

- ✓ Stimuleren van de oprichting en het behoud van bedrijventerreinverenigingen. Deze spelen op vlak van duurzaamheid een belangrijke faciliterende rol (Bijvoorbeeld door het organiseren van groepsaankopen). Deinze heeft met De Prijkels, Rond de Watertoren, Deinze Noord en Ter Motte vier bedrijventerreinverenigingen. Deze worden verenigd onder de koepel Deinze Industrie. Handelaars en winkeliers worden verenigd onder de vzw Deinze Winkelstad.
- ✓ Positieve voorbeelden rond duurzame mobiliteit in bedrijven/organisaties en progressieve bedrijven in kaart brengen en in de kijker plaatsen (bv. pakjesdienst GLS)
- ✓ Carpoolen faciliteren d.m.v. carpoolparkings
- ✓ Lokale economie stimuleren en promoten in functie van duurzame mobiliteit. Bijvoorbeeld Stimuleren van nieuwe/lokale verdeelpunten (van lokale producten) en hun bereikbaarheid met de fiets of het openbaar vervoer, het plaatsen van meer fietsstallingen aan en bij lokale winkels, discounts en horeca

Energie besparen

- ✓ Sensibiliseren en informeren rond duurzaam (ver)bouwen en REG in samenwerking met de provincie door algemene sensibilisatie en informatie (o.a. milieu- en energietips), informatie op de website met doorverwijzing
- ✓ Promoten van het aanbod van Agentschap Ondernemen zoals energiescans, bestaande premies, e.a.

Hernieuwbare energie

- ✓ Bekendmaken van groepsaankopen van zonnepanelen voor particulieren, bedrijven en organisaties

¹⁸ <https://www.vreg.be/nl/energiegemeenschappen> : het gaat om de omzetting van twee Europese richtlijnen in een Vlaams decreet. Om energiegemeenschappen in de praktijk mogelijk te maken zijn nog uitvoeringsbepalingen en technische bepalingen nodig.

Voor een actueel overzicht van de bestaande subsidies voor bedrijven verwijzen we graag door:

- Premies via Fluvius: www.fluvius.be/nl/thema/premies/premies-voor-bedrijven
- Subsidies via Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO): www.vlaio.be/nl/subsidies-financiering/subsidi databank filteren op duurzaam ondernemen
- Begeleiding en advies via Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO): <https://www.vlaio.be/nl/begeleiding-advies/duurzaam-ondernemen>
- Provinciale subsidie voor het verduurzamen van bedrijventerreinen: www.oost-vlaanderen.be/werken-en-ondernemen/ondernemen/subsidies/subsidie-voor-het-verduurzamen-van-bedrijventerreinen.html

Uitdagingen en kansen voor Deinze

Voor de stad zijn er volgende uitdagingen:

- Ondernemers hebben een aantal moeilijke jaren achter de rug en zitten niet te wachten op extra kosten. Investerings in duurzaamheid en energie moeten financieel interessant zijn.
- De tertiaire sector in Deinze kende de afgelopen jaren een sterke groei. Hoe verzoenen we een bruisend ondernemingscentrum met de leefbaarheid in de binnenstad? Wat bijvoorbeeld met goederentransport?
- Economie en industrie hebben baat bij duidelijke regelgeving die niet continu verandert. Hoe komen we hen daarin tegemoet?
- Daken van grote magazijnen, werk- en winkelruimtes hebben dikwijls nog een groot onbenut potentieel voor zonne-energie. Hoe benutten we dit potentieel optimaal?
- De bereikbaarheid van bedrijventerreinen is vaak nog een heikel punt. Hoe verhogen we de bereikbaarheid met trein/bus/fiets?

... Maar er zijn ook volgende kansen:

- Energie is een “hot topic”. Het thema leeft in de actualiteit en in het bewustzijn van ondernemers. Onzekerheid m.b.t. energieprijzen doet ondernemers bewust nadenken over de beste energie-oplossing voor hun zaak. Dit momentum moeten we benutten.
- Consumenten hechten steeds meer belang aan duurzaamheid. Hierop inspelen kan de impact van acties en maatregelen vergroten.
- Er zijn een heleboel bedrijven die duurzaamheid al hoog in het vaandel dragen. Deze goede praktijken kunnen we gebruiken om anderen te inspireren.
- Ook bij bedrijventerreinverenigingen is er enthousiasme om te werken rond energie en duurzaam transport. Zij vormen een belangrijke partner voor de stad, net als koepelorganisatie Deinze Winkelstad.
- De aangekondigde nieuwe regelgeving rond energie-delen en energiegemeenschappen kan een oplossing bieden voor het onbenut zonnepotentieel van grote daken.
- Energiehuis Veneco organiseert vanaf 2022 energieadvies voor bedrijven. Stad Deinze kan hieraan deelnemen.

Doelstelling voor 2030

De stad Deinze zal haar tertiaire sector aanmoedigen tot en ondersteunen bij het energetisch renoveren en/of duurzaam bouwen van haar gebouwen. Hiernaast wordt maximaal ingezet op de promotie van rationeel energie- en waterverbruik, het delen van ruimtes en een maximale inpassing van hernieuwbare en duurzame energietechnieken.

De stad Deinze zal haar bedrijven aanmoedigen tot en ondersteunen bij de transitie naar energie-efficiënte en circulaire bedrijven.

De stad promoot en ondersteunt onderzoek naar innovatieve processen en nieuwe technologieën.

De stad kiest resoluut voor de ontwikkeling van duurzame, klimaatgezonde bedrijventerreinen met aandacht voor reststroomvalorisatie en uitwisseling van energie- en grondstoffenstromen.

Verwachte reductie tegen 2030

Met de maatregelen en acties rond Industrie en economie beoogt de stad om tussen 2020 en 2030 de jaarlijkse CO₂-uitstoot te verminderen met 27.451 ton. Dit geheel aan maatregelen is goed voor 21% van de totale beoogde CO₂-reductie in dit klimaatplan.

Ten opzichte van de CO₂-uitstoot gelinkt aan tertiair en industrie in 2011 (38.717 + 29.381= 68.098 ton), en de evolutie van de uitstoot tussen 2011 en 2019 (+ 31.375 en – 2.403 = +28.972 ton) berekenen we een stijging van de uitstoot met +2,2 % t.o.v. 2011.

Echter, ten opzichte van de CO₂-uitstoot gelinkt aan tertiair en industrie in 2019 (zoals aangegeven op Provincies.incijfers.be) berekenen we met de voorgestelde maatregelen een daling van de uitstoot met -28,3% t.o.v. 2019.

Maatregelen en acties Lokale economie

Code	Maatregel ¹⁹	Ambitie tegen 2030	Beoogde CO ₂ -reductie (in ton CO ₂)	Acties
E1	Tertiaire gebouwen renoveren naar lagere energiestandaard 	60.000 MWh besparen door Isolatiemaatregelen (besparing van 20% van de uitstoot van tertiair)	14.667	Energiescan en bijhorende energie coaching op maat aanbieden aan bedrijven en industrie (ook land- en tuinbouwbedrijven)
		10 MW bijkomende PV-installaties	1.857	Groepsaankopen faciliteren i.s.m. bedrijventerreinenverenigingen en Deinzse Winkelstad (bv. rond religting)
		Warmtepompboilers goed voor 3,5% van verbruik tertiair	1.865	Activeren, communiceren en doorverwijzen:
		Warmtepomp goed voor 3% van verbruik industrie en 5% verbruik tertiair	3.968	- Bestaande begeleiding en (financiële) ondersteuning rond energiebesparing voor bedrijven inventariseren en actief promoten (bv. website Samenklimaatactief, groepsaankopen, subsidies, adviesverlening, ...)
		Zonneboilers goed voor 5% verbruik tertiair	3.667	- Thermografische luchtfoto van Fluvius inzetten om nood aan dakisolatie te illustreren
				- Luchtfoto inzetten om bedrijven met daken met onbenut PV-potentieel te activeren en i.s.m. energiecoach rechtsreeks te contacteren en te begeleiden bij de installatie en financiering van PV (i.s.m. bedrijventerreinenverenigingen)
E2	Energie besparen door kleine ingrepen en rationeel energiegebruik	Relighting bij 50% van de tertiaire gebouwen (afgerond 400)	680	Informeren over het belang van relighting en bestaande premies/ondersteuning
				Communiceren rond rationeel energiegebruik (bv. sensibiliserende actie rond open vs. gesloten winkeldeuren)
E3	Groene stroom promoten	15% van tertiaire gebouwen	747	Bedrijven informeren over het belang van 100% groene stroom

¹⁹ Maatregelen aangeduid met een uitroepteken zijn prioritaire maatregelen.

E4	Restwarmte bij industrie gebruiken	Impact verrekend onder Hernieuwbare energie en collectieve warmte	Via warmtekaart de mogelijkheden voor warmtenetten met restwarmte of collectieve opwekking in kaart brengen, en de aansluiting hiervan op industrie- en bedrijvenszones onderzoeken (zie maatregel HE1)
E5	Aandacht voor klimaat en duurzaamheid hoog houden en uitwisseling en samenwerking promoten	Impact niet concreet meetbaar	Netwerk- en inspiratiemomenten rond goede energiepraktijken organiseren voor economische en industriële spelers in Deinze (i.s.m. bedrijventerreinverenigingen en Deinze Winkelstad)
E6	Collectief duurzaam transport van goederen organiseren	Impact verrekend onder mobiliteit	<p>Mogelijkheden voor collectief goederentransport onderzoeken en leveringen in stadscentrum groeperen (bv. vanuit herverdeeld-magazijn aan stadsrand)</p> <p>Promoten van bakfietsen en fietskoeriers voor kleine leveringen</p> <p>Testproject elektrische zero emissie stadsboot voor logistiek (voorstel Urban Waterway Logistics)</p>

3.4. Energieke land- en tuinbouw

Toekomstvisie 2050

In 2050 is de uitstoot van broeikasgassen door land- en tuinbouw sterk gereduceerd. Land- en tuinbouwbedrijven draaien op (lokaal geproduceerde) hernieuwbare energie uit zon, wind en biomassa. Processen zijn geoptimaliseerd om energie te besparen en de uitstoot van broeikasgassen te verlagen.

De belangrijkste **energiegebonden CO₂-uitstoot** in de landbouw is afkomstig van de verwarming van serres en stallen uit de glastuinbouw en veehouderij en het gebruik van landbouwmachines. Inzetten op energiebesparing en hernieuwbare energie (groene stroom m.b.v. zonnepanelen, windturbines, of onrechtstreeks door vergisting; groene warmte m.b.v. een zonneboiler, warmtepompen, door verbranding van hout of onrechtstreeks door vergisting, gebruik van een WKK, ...) zijn bijgevolg belangrijke maatregelen die kunnen zorgen voor een reductie van deze energetische emissies alsook de energiekost van landbouwbedrijven. Verder kunnen landbouwbedrijven ook inzetten op best beschikbare technieken (BBT) voor wat betreft hun productieprocessen.

Er zijn ook **niet-energetische bronnen van broeikasgassen** in de landbouw, denk aan de methaanproductie door de vergisting bij dierlijke spijsvertering en de mestopslag en de productie van lachgas door de opslag en aanwending van (dierlijke) meststoffen. Ook hier zijn er heel wat maatregelen voorhanden zoals het vergisten van mest in pocketvergisters, het inkrimpen van de veestapel, het verhogen van de stikstofefficiëntie, het uitwerken van een aangepast mestmanagement, koolstofopslag in de bodem, het inzetten op precisielandbouw, ... die een reductie van deze niet-energetische emissies kunnen bewerkstelligen²⁰. In dit deel wordt echter gefocust op de energiegebonden CO₂-uitstoot. De maatregelen en acties gerelateerd aan voedselconsumptie staan opgelijst onder punt 3.7.

Het is duidelijk dat één enkele maatregel, die deze emissies aanzienlijk zou verminderen, niet voorhanden is binnen de landbouwsector. Bovendien wordt landbouwbeleid op bovenlokale niveaus bepaald (voornamelijk op Vlaams niveau en Europees niveau). Toch kan de stad land- en tuinbouwers richting geven en **ondersteunen in hun energietransitie**, bijvoorbeeld door energieadvies te verlenen.

De stad kan ook maatregelen stimuleren die leiden tot een **meer duurzame landbouw**. Duurzame landbouw is economisch verantwoord, sociaal rechtvaardig en ecologisch leefbaar. Er worden productiemethoden gebruikt die rekening houden met het bewaren van de bodemvruchtbaarheid, bodemstructuur en de biodiversiteit en er o.a. op gericht zijn om schadelijke emissies te beperken. Een duurzame landbouw probeert kringlopen te sluiten en circulair te werken, met een minimale input - zoals kunstmest, gewasbeschermingsmiddelen en energie - voor een maximale opbrengst.

²⁰ Bron: voorontwerp Vlaams Klimaatbeleidsplan 2021-2030

Uitdagingen en kansen voor Deinze

Voor de stad zijn er de volgende uitdagingen:

- De landbouw is een sector in volle transitie. Land- en tuinbouwers staan voor grote uitdagingen om hun productieprocessen te verduurzamen en hun werking aan te passen aan nieuwe (bovenlokale) regelgeving. De stad zoekt manieren om land- en tuinbouwers te ondersteunen in deze transitie en om eventuele hindernissen onderweg te overkomen.
- In een steeds drukker Vlaanderen is open ruimte schaars. De indeling en toewijzing van gronden ligt gevoelig bij alle gebruikers en belanghebbenden. Het is belangrijk om te werken aan een positieve relatie tussen de stad en haar land- en tuinbouwers, en om eventuele spanningen tussen de verschillende belanghebbenden te verlichten.

... Maar er zijn ook volgende kansen:

- Sinds begin 2022 werd het thema landbouw sterker verankerd in de stadsadministratie. Land- en tuinbouwers kregen een duidelijk aanspreekpunt binnen de stadsdiensten, waar ze terecht kunnen met vragen en opmerkingen. De energietransitie binnen de land- en tuinbouw zal hierbij worden meegenomen als een belangrijk thema.
- Energiehuis Veneco organiseert vanaf 2022 energieadvies voor bedrijven, waar ook land- en tuinbouwers op kunnen intekenen. Stad Deinze kan hieraan deelnemen.
- In 2020 organiseerden stad Deinze en Provincie Oost-Vlaanderen een enquête bij land- en tuinbouwers in Deinze, waarin gepolst werd naar de impact van droogte en wateroverlast. Als vervolg op deze enquête organiseert stad Deinze in 2022 thematische gesprekstafels rond landbouw en klimaat.
- De stad kan inzetten op informatiedoorstroming en –spreiding, in twee richtingen. Enerzijds kan de stad er voor zorgen dat relevante info tot bij de land- en tuinbouwbedrijven komt, anderzijds verwijst zij de land- en tuinbouwbedrijven door naar de juiste instanties inzake specifieke problematieken.

Doelstelling voor 2030

De stad zet in op een doorgedreven energiebesparing en toepassing van hernieuwbare energie door de landbouwbedrijven op haar grondgebied. Deinze ondersteunt haar landbouwbedrijven maximaal bij de omschakeling naar duurzame, energieke landbouw.

Verwachte reductie tegen 2030

Met de maatregelen en acties rond land- en tuinbouw beoogt de stad om tussen 2020 en 2030 de jaarlijkse CO₂-uitstoot te verminderen met 16.336 ton. Dit geheel aan maatregelen is goed voor 13% van de totale beoogde CO₂-reductie in dit klimaatplan.

Ten opzichte van de CO₂-uitstoot gelinkt aan land- en tuinbouw in 2011 (26.356 ton), en de evolutie van de uitstoot tussen 2011 en 2019 (+18.598 ton), berekenen we een stijging van de uitstoot met +8,6 % t.o.v. 2011.

Echter, ten opzichte van de CO₂-uitstoot gelinkt aan land- en tuinbouw in 2019 (4.4954) berekenen we met de voorgestelde maatregelen een daling van de uitstoot met -36,3 % t.o.v. 2019.

Maatregelen en acties Energieke land- en tuinbouw

Code	Maatregel ²¹	Ambitie tegen 2030	Beoogde CO ₂ -reductie (in ton CO ₂)	Acties
L1	Energiebesparing en renovatie + hernieuwbare energie 	<p>Energieschermen om 4.500 MWh te besparen</p> <p>Relighting bij 50% van alle landbouwbedrijven</p> <p>10 kleine tot middelgrote boerderijwindmolens</p> <p>PV op landbouwdaken goed voor 4,5% van verbruik landbouw (10 000 geïnstalleerde kw)</p> <p>Pocketvergisters en WKK goed voor 5% van energieverbruik landbouw</p> <p>Zonneboilers goed voor 5% van energieverbruik landbouw</p> <p>Warmtepompen goed voor 5% van energieverbruik landbouw</p>	<p>1.494</p> <p>266</p> <p>56</p> <p>1.785</p> <p>6.800</p> <p>2.795</p> <p>3.140</p>	<p>Energiescan en bijhorende energie coaching op maat aanbieden aan land- en tuinbouwbedrijven</p> <p>Duidelijk aanspreekpunt creëren binnen de stadsdiensten voor landbouwers met vragen rond klimaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Positieve acties en goede voorbeelden uit de land- en tuinbouwsector actief communiceren - Tips en info rond energie en klimaat opnemen in digitale communicatie naar land- en tuinbouwers - Subsidiemogelijkheden rond klimaat en energie in kaart brengen en communiceren
L2	Lokale houtige biomassa valoriseren		Reductie niet concreet meetbaar	Mogelijkheden onderzoeken om lokale houtige biomassa uit landbouw in te zetten als hernieuwbare warmtebron
L3	Uitstoot reducerende landbouwmethodes		Reductie niet concreet meetbaar	<p>Informereren over duurzame landbouwmethodes via infodagen en uitwisselingsmomenten</p> <p>Positieve acties en goede voorbeelden uit de sector actief communiceren</p>

²¹ Maatregelen aangeduid met een uitroepteken zijn prioritaire maatregelen.

3.5. Stedelijke voorbeeldfunctie

Toekomstvisie 2050

In 2050 vervult de stad haar voorbeeldfunctie. Alle stedelijke gebouwen zijn energieneutraal en stoten dus geen CO₂ meer uit. De gebouwen in eigendom of beheer van de stad worden niet meer verwarmd met fossiele brandstoffen maar met milieuvriendelijke verwarmingssystemen (individueel of collectief via warmtenet). De openbare verlichting in de stad is energiezuinig en slim aangestuurd. Het stadsbestuur en –personeel verplaatst zich op duurzame wijze van en naar het werk en op dienstverplaatsing.

De **gebouwensector** biedt een groot potentieel voor het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen, enerzijds door het beperken van de energievraag en anderzijds door het toepassen van de geschikte technologieën. De Europese richtlijn 'Energieprestatie van gebouwen' legt de Europese lidstaten op dat tegen 2021 alle nieuwe gebouwen bijna-energieneutraal moeten zijn. Voor overheidsgebouwen geldt deze verplichting sinds 2019²². De gemeenten moeten dus sinds 2019 voor elke nieuwbouw voldoen aan de BEN-normen. Bij stedelijke bouwprojecten moet de stad streven naar een minimale milieu-impact waarbij men rekening houdt met duurzaam materiaalgebruik, efficiënt ruimtegebruik, rationeel energiegebruik, goede waterhuishouding, zuidelijke oriëntatie, luchtdichte afwerking, enz.

Daarnaast formuleerde de Vlaamse regering in het Regeerakkoord 2019-2024 een CO₂-reductiedoelstelling en energiebesparingsdoelstelling voor de gebouwen en technische infrastructuur van de lokale besturen: een reductie van CO₂-emissies met 40% in 2030 t.o.v. 2015 én een jaarlijkse primaire energiebesparing van 2,09% vanaf 2020. Deze doelstelling is ook opgenomen in het Vlaams Energie- en Klimaatpact dat door de gemeente werd ondertekend in 2021.

Het verbruik van de **openbare verlichting** daalt (per lichtpunt) systematisch door investeringen in energiezuinige verlichting (ledlampen en –armaturen) en door het doven en dimmen van de lichten (bijvoorbeeld 's nachts). Gemeenten investeren reeds volop in het energiezuinig maken van hun openbare verlichting en in het tegengaan van lichthinder en –vervuiling. Een groot deel van de gemeenten – waaronder Deinze - doet hiervoor een beroep op netbeheerder Fluvius.

De **stedelijke vloot** heeft relatief gezien een kleine impact op de totale CO₂-uitstoot binnen de gemeente. Toch kan de gemeente, door in te zetten op duurzame woon-werkverplaatsingen en dienstverplaatsingen, erg visueel het goede voorbeeld stellen naar haar inwoners. Dit door bijvoorbeeld maximaal in te zetten op fietsverplaatsingen voor het gemeentelijk personeel of de stedelijke vloot te vergroenen én open te stellen voor gebruik voor inwoners van de stad.

Tot slot is het **stedelijk aankoopbeleid** een instrument bij uitstek om de stedelijke voorbeeldrol op te nemen en stakeholders, inwoners, ... binnen de stad te inspireren.

Wat is er al gebeurd?

In hoofdstuk 2.5 staat de evolutie van de CO₂-uitstoot door de stedelijke gebouwen, en de openbare verlichting beschreven. Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste acties die de stad ondernomen heeft om haar stedelijke voorbeeldfunctie uit te dragen.

²² Bron: Vlaams Klimaatbeleidsplan 2021-2030

Openbare verlichting

- ✓ Verleiding van de openbare verlichting volgens verleddingsplan van netbeheerder Fluvius. Midden 2022 bereikte de stad een verledingsgraad van 38%.

Stedelijke vloot

- ✓ Aankoop van 4 nieuwe elektrische wagens voor dienstverplaatsingen
- ✓ Investerings in planning en management om vervoerskilometers te beperken
- ✓ Uitdragen van voorbeeldfunctie door burgemeester en schepenen
- ✓ Goederentransport van de stad via fietskoerier
- ✓ Stimuleren van stadspersoneel om de fiets te gebruiken voor woon-werkverkeer en dienstverplaatsingen door onder meer campagnes, beloningen, voorzien van goede fietsinfrastructuur, ter beschikking stellen van goede diverse fietsen, ...

Stedelijke gebouwen

- ✓ Er werden nieuwe, duurzame gebouwen in gebruik genomen. Bijvoorbeeld het Leietheater en dienstencentrum Leiespiegel (Met zonnepanelen en BEO veld)
- ✓ Een aantal van de gebouwen uit de energiezorgplannen van Eandis kreeg een renovatie of staat momenteel in de stijgers (Bijvoorbeeld Sporthal Landegem, Gemeenteschool Landegem, Saveryspan).
- ✓ Er werden zonnepanelen gelegd op verschillende stedelijke gebouwen. Bijvoorbeeld; Technische loods Nevele, Zaal Ten Hove, Museum, ...

Uitdagingen en kansen voor Deinze

Voor de gemeente zijn er volgende uitdagingen:

- De energetische renovatie en energiebesparing in het stadspatrimonium gaat momenteel niet zo snel. Om de ambities uit het klimaatpact te behalen, zal het tempo omhoog moeten.
- Momenteel ontbreekt een duidelijke en volledige energieboekhouding van het stadspatrimonium. Het is belangrijk om jaarlijks, per gebouw en per voertuig het verbruik en de uitstoot bij te houden, om het effect van besparingsmaatregelen te maximaliseren.

... Maar ook volgende kansen:

- In de meerjarenplanning staan al verschillende verbouwingen en renovaties opgelijst (Cultuurhuis Hansbeke, zaal Te Lande, nieuwbouw Djemba, De Vlasschuur). Deze werven zijn opportuniteiten om net dat stapje verder te gaan op vlak van energie en duurzaamheid.
- De stijgende energieprijzen zorgen voor een verhoogd gevoel van urgentie en een sterke financiële stimulans om het stedelijk patrimonium te verduurzamen.
- Er lopen vacatures voor de aanwerving van medewerkers gebouwenbeheer. Deze versterking van de stadsdiensten kan zorgen voor een versnelling in de energie-renovatieplannen van de stad.
- Op de daken van het stadspatrimonium is nog niet het volledig potentieel voor PV benut. Hier kunnen extra zonnepanelen de uitstoot van de stad nog verlagen.
- Nieuwe regelgeving rond energiedelen maakt de uitwisseling van energie tussen gebouwen binnen het stadspatrimonium mogelijk. Het is belangrijk om deze ontwikkeling op te volgen en te implementeren in ons patrimonium.

- Er is een ruim aanbod aan ondersteunings- en ontzorgingsformules voor gemeentelijke patrimonium (onder meer vanuit Fluvius, VEB, Engie, ...). Het loont de moeite om te bekijken of een van deze formules de energietransitie in ons stadspatrimonium kan versnellen.

Doelstelling voor 2030

Stad Deinze zet maximaal in op rationeel energiegebruik en duurzaam (ver)bouwen en dit in al de gebouwen die zij bezit of gebruikt. Energieneutraliteit moet daarbij worden nagestreefd, met een maximale inpassing van hernieuwbare en duurzame energietechnieken. **Jaarlijks wordt een primaire energiebesparing van 2.09% nagestreefd** (cfr. Vlaams energie- en klimaatpact). **Tegen 2030 wordt een reductie van 40% nagestreefd van de CO₂-uitstoot (eigen patrimonium) t.o.v. 2015.**

De stad streeft ernaar om in **2030 volledig overgeschakeld te zijn naar LED verlichting** langs de gemeentewegen (Vlaams regeerakkoord).

De stad streeft ernaar om **de mobiliteit van haar ambtenaren en schepenen te verduurzamen** door het optimaliseren van het wagenpark, het verminderen van het aantal voertuigkilometers voor zowel woon-werkverplaatsingen als dienstverplaatsingen en een verbetering van de milieukeurmerken van de vloot en de gebruikte brandstoffen. De maatregelen gekoppeld aan mobiliteit bij de stadsdiensten zijn te vinden onder luik 3.2. Duurzame Mobiliteit. Hun impact wordt daar verrekend.

De stad zet maximaal in op een duurzaam aankoopbeleid. De maatregelen rond consumptie door de stadsdiensten zijn terug te vinden onder luik 3.7 Duurzame consumptie.

Verwachte reductie tegen 2030

Met de maatregelen en acties voor het stedelijk patrimonium beoogt de stad om tussen 2020 en 2030 de jaarlijkse CO₂-uitstoot te verminderen met 1.384 ton. Dit geheel aan maatregelen is belangrijk omwille van de voorbeeldfunctie van de stad, maar is qua CO₂-impact beperkt (goed voor slechts 1% van de totale beoogde CO₂-reductie in dit klimaatplan). Desondanks wegen energiekosten sterk door in de stedelijke uitgaven, dus ook vanuit financieel oogpunt is deze set maatregelen erg belangrijk.

Ten opzichte van de CO₂-uitstoot gelinkt aan het stedelijk patrimonium in 2011 (3.380 ton), en de evolutie van de uitstoot tussen 2011 en 2019 (-60 ton), berekenen we een daling van de uitstoot met -42,7 % t.o.v. 2011.

Maatregelen en acties Stedelijke voorbeeldfunctie

Code	Maatregel ²³	Ambitie tegen 2030	Beoogde CO ₂ -reductie (in ton CO ₂)	Acties
SP1	Gecentraliseerd energie-management voor stedelijke gebouwen en vloot 	Impact verrekend onder energierenovaties stadsgebouwen	Impact verrekend onder energierenovaties stadsgebouwen	<p>Energie- en gebouwverantwoordelijke(n) aanstellen</p> <p>Nauwkeurige en systematische energieboekhouding bijhouden van stadspatrimonium (gebouwen en vloot)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jaarlijks verbruik per gebouw (in kWh en ton CO₂) - Energiebron(nen) en aanwezige technieken - Geldigheid EPC certificaten - Stadsvloot: type voertuig, brandstof, jaarlijks verbruik <p>Energiezorgplannen van stedelijke gebouwen actualiseren en opvolgen</p> <p>Gedragscodes rond energieverbruik opstellen, communiceren en doen naleven bij stadspersoneel</p> <p>Onderhoudscontracten inzake verwarmings-, koelings- en ventilatie installaties verderzetten</p> <p>Energiedelen optimaal inzetten binnen het stadspatrimonium</p>
SP2	Energetische renovatie van stedelijke gebouwen 	Jaarlijkse primaire energiebesparing van 2,09% of in totaal tegen 2030 een besparing van 20,73% (2934,75 MWh t.o.v. 2019)	599	<p>Energierenovaties uitvoeren in energie-onzuinige stadsgebouwen met aandacht voor isolatie, beglazing, hernieuwbare energie en efficiënte technische installaties</p> <p>Sociale verhuurwoningen in eigendom/beheer van de stad als aandachtspunt opnemen binnen renovatie stadspatrimonium</p> <p>Verlichting binnen stadsgebouwen verledden en slim afstellen</p>

²³ Maatregelen aangeduid met een uitroepteken zijn prioritaire maatregelen.

SP3	Hernieuwbare energieproductie in/op stadspatrimonium 	PV: 50 % van elektriciteitsverbruik (2000 MWh)	378	Systematisch investeren in hernieuwbare energietechnieken voor warmte en elektriciteit bij renovaties en nieuwbouw van patrimonium <ul style="list-style-type: none"> - Zonnepanelen - Zonneboilers - Warmtepompen en geothermische technieken
		Zonneboilers: 5 % van aardgasverbruik (500 MWh)	104	
		Warmtepompen: 5% van aardgasverbruik (500 MWh)	96	
SP4	Reductie openbare verlichting 	100% verledding tegen 2030: Besparing van 35% (1114 MWh)	207	Masterplan openbare verlichting (opgemaakt i.s.m. Fluvius) actualiseren en (versneld) uitvoeren <ul style="list-style-type: none"> - straatverlichting verledden - straatverlichting in bepaalde gebieden en tussen bepaalde uren uitschakelen of dimmen (met veiligheid van fietsers en voetgangers als belangrijk aandachtspuntmogelijks) - mogelijkheid onderzoeken om verlichting van fietspaden te voorzien van bewegingssensoren

3.6. Hernieuwbare energie en collectieve warmte

Toekomstvisie 2050

In 2050 is de transitie naar een zelfvoorzienend en veilig energiesysteem op basis van hernieuwbare energie en groene (rest)warmte voltooid. Door minder energie te verbruiken en de resterende energiebehoefte in te vullen met hernieuwbare energie, verwarmen we niet meer op basis van fossiele brandstoffen (stookolie, gas, steenkool). Tegen 2050 moet het volledige energieverbruik in gebouwen, transport, landbouw en industrie uit hernieuwbare bronnen komen. Hernieuwbare elektriciteit en groene warmte dekken de energievraag en worden maximaal lokaal geproduceerd. Waar collectieve warmtevoorzieningen mogelijk zijn, zorgen warmtenetten voor groene warmte.

Met ongeveer 85% van het huishoudelijk energieverbruik dat naar verwarming gaat en meer dan 90% van de huishoudens die daarvoor gas of stookolie gebruiken, is er nog heel wat werk aan de winkel in de **transitie naar groene warmte**. Om een nuluitstoot van CO₂ te bereiken, zullen tussen nu en 2050 jaarlijks zo'n 100.000 Vlaamse huishoudens hun warmtevoorziening moeten vergroenen²⁴. Er werd dan ook reeds beslist door de Vlaamse overheid om vanaf 2021 geen aardgasaansluitingen meer toe te staan bij nieuwe grote projecten van verkavelingen, appartementsgebouwen en groepswooningsgebouwen²⁵, ook mogen er geen stookolieketels meer verkocht en geplaatst worden. Het is ook een belangrijk actiepunt binnen het Vlaams Energie- en Klimaatpact. Om de transitie naar groene warmte mogelijk te maken, dienen gemeenten nu al na te denken over welke oplossingen er waar in de gemeente opportuun zijn. Een **warmtebeleidsplan** wordt best opgemaakt om een duidelijke visie te hebben op waar in de gemeente op termijn warmtenetten voorzien zullen worden en waar individuele oplossingen nodig zijn zoals warmtepompen.

Om de energietransitie mogelijk te maken, moet de totale energievraag sterk worden teruggebracht door **energiebesparing** en **efficiëntiewinsten** in alle sectoren (trias energetica). Ze moet ook **slimmer gestuurd** worden, waarbij lokale productie en consumptie beter in evenwicht komen. Hier speelt ook het stimuleren van opslagcapaciteit een rol, alsook de nieuwe wetgeving omtrent energiegemeenschappen die energiedelen en peer-to-peer handel mogelijk maakt²⁶.

Door **lokaal en regionaal maximaal in te zetten op duurzame energieproductie** op basis van hernieuwbare energiebronnen zoals wind en zon, winnen we aan autonomie. Niet alleen heeft de stad hierin een belangrijke voorbeeldfunctie (zie ook 3.5), maar kan de stad ook andere doelgroepen (zoals bedrijven, scholen, particulieren...) informeren en stimuleren, alsook projecten faciliteren. De Provincie Oost-Vlaanderen maakte in 2009 een **beleidskader wind** als onderdeel van het provinciaal ruimtelijk structuurplan. Dit beleidskader geeft potentiële inplantingslocaties aan, zodat windturbines gestructureerd en weloverwogen hun plaats krijgen in het landschap. De provincie maakt ook per regio, via een participatief traject, een **ruimtelijke bovenlokale energievisie "Energie landschap 2050"** op. Deze visie geeft aan waar in de regio ingezet kan worden op grootschalige productie, opslag en omslag van duurzame energie.

Energiecoöperaties die de baten ook voor een stuk bij de burger leggen, helpen mee om het draagvlak voor hernieuwbare energieproductie te vergroten. In die zin kunnen gemeenten een rol spelen in het

²⁴ Bron: Memorandum voor de Vlaamse verkiezingen 2019, BBL

²⁵ <https://www.energiesparen.be/verwarmen/aardgas-grote-projecten>

²⁶ <https://www.vreg.be/nl/energiegemeenschappen> : het gaat om de omzetting van twee Europese richtlijnen in een Vlaams decreet. Om energiegemeenschappen in de praktijk mogelijk te maken zijn nog uitvoeringsbepalingen en technische bepalingen nodig.

opleggen van (een al dan niet verplicht percentage van) burgerparticipatie bij projecten van hernieuwbare energie in de gemeente.

De transitie naar hernieuwbare energie levert bovendien heel wat extra jobs op²⁷. Het gebruik van hernieuwbare energie in plaats van fossiele energie betekent ook een enorme verbetering van onze luchtkwaliteit met positieve gevolgen voor onze gezondheid en lagere gezondheidskosten voor de maatschappij.

Wat is er al gebeurd?

In hoofdstuk 2.6 staat de evolutie van hernieuwbare energieproductie beschreven. Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste acties die de stad ondernomen heeft.

- ✓ Installatie van zonnepanelen en warmtepompen bij stedelijke gebouwen (zie deel 3.5)
- ✓ Installatie van zonnepanelen op private woningen en bedrijven aanmoedigen
 - door deel te nemen aan groepsaankopen voor zonnepanelen
 - door actief te communiceren over bestaande subsidies en financieringsmogelijkheden voor hernieuwbare energie-installaties
- ✓ Installatie van zonneboilers aanmoedigen door extra premie vanuit stad Deinze

Uitdagingen en kansen voor Deinze

Voor de gemeente zijn er volgende uitdagingen:

- Grootschalige hernieuwbare energieprojecten vereisen specifieke technische kennis en know-how. Het is belangrijk om ons bij de opmaak van plannen en strategieën deskundig te laten begeleiden door experts ter zake.
- De vorige periode (tot 2020) kende een aantal dossiers rond windenergie die telkens op weerstand botsten. Het is belangrijk om te leren uit deze voorgeschiedenis. Een duidelijk richtinggevend kader voor windenergie in Deinze moet richting geven aan toekomstige projecten. Een dergelijk kader moet ook garanderen dat stakeholders kunnen participeren en dat projecten een coöperatieve structuur hebben.

... Maar ook volgende kansen:

- Energie is uiterst actueel. We moeten van dit collectief groeiend bewustzijn gebruik maken om de energietransitie te versnellen.
- Er zijn verschillende energiecoöperaties actief in onze regio. Door de handen in elkaar te slaan en hun kennis te benutten, kunnen we projecten efficiënter en effectiever organiseren.
- De VVSG lanceerde in 2022 de warmtegids met inspiratiekaart. Deze tools kunnen we gebruiken als startpunt bij de opmaak van een warmtebeleidsplan.
- De provincie Oost-Vlaanderen werkt in 2022 aan de opmaak van het “Energielandschap Oost-Vlaams Kerngebied” en aan een nieuw Beleidsplan Ruimte. We krijgen de kans om input te geven in deze twee trajecten. De resulterende visies en plannen vormen relevante input voor onze eigen stedelijke visies en plannen.

²⁷ Europese Commissie (2017). Voordelen van klimaatbescherming, ec.europa.eu/clima/citizens/benefits_nl

Doelstelling voor 2030

De stad stimuleert de lokale productie van hernieuwbare energie (bijv. zonne-energie, windenergie, water, kleinschalige biomassa,...) bij haar inwoners, organisaties en bedrijven en geeft zelf het goede voorbeeld. Energiebesparing komt hierbij altijd op de eerste plaats, in lijn met de principes van de Trias Energetica (zie 1.3).

De stad maakt werk van een warmtebeleidsplan om afnemers op haar grond gebied zo efficiënt en duurzaam mogelijk van warmte te voorzien.

De stad voorziet voldoende ruimte voor hernieuwbare energie.

De stad kiest bij de voorbereiding en uitvoering van dergelijke grote projecten resoluut voor participatie en coöperatie met de betrokken stakeholders.

De stad ondertekende het **Lokaal Energie- en Klimaatpact** tussen de Vlaamse overheid en lokale besturen en engageert zich in dat kader ook tot de volgende 2030-doelstelling:

- Opzetten van één coöperatief/participatief energieproject per 500 inwoners met een totaal geïnstalleerd vermogen van 216 MW

Verwachte reductie tegen 2030

Met deze maatregelen en acties beoogt de stad om tussen 2020 en 2030 door de lokale productie van hernieuwbare energie en warmte een jaarlijkse CO₂-reductie van 6.880 ton.

Hieronder beschrijven we de maatregelen rond hernieuwbare energie en warmte op grote schaal. Het gaat hier over projecten waarbij de opgewekte energie gebruikt wordt door een groot aantal afnemers, niet duidelijk gekoppeld aan één bepaalde sector. Dit geheel aan maatregelen is goed voor 5% van de totale beoogde CO₂-reductie van dit klimaatplan

Het totale aandeel van hernieuwbare energie en warmte zal echter hoger liggen wanneer ook de impact van windturbines, PV, warmtepompen en zonneboilers bij huishoudens, industrie, tertiaire sector, land- en tuinbouw en stadsdiensten wordt meegerekend (zo'n 60 000 ton). Die maatregelen rond hernieuwbare energie en warmte zijn te vinden onder respectievelijk de delen 3.1 (Duurzaam wonen), 3.3 (Lokale economie), 3.4 (Energieke land- en tuinbouw) en 3.5 (Stedelijke voorbeeldfunctie). Hun impact wordt in die hoofdstukken verrekend.

Maatregelen en acties Hernieuwbare energie en collectieve warmte

Code	Maatregel ²⁸	Ambitie tegen 2030	Beoogde CO ₂ -reductie (in ton CO ₂)	Acties
HE1	Lokaal warmtebeleid uitwerken 	12 000 MWh geproduceerd via restwarmtenetwerk	2424	Lokaal warmtebeleidsplan (warmtekaart, warmtezoningsplan en actieplan) opmaken, en de aansluiting hiervan op industrie- en bedrijvzones onderzoeken Lokaal warmtebeleidsplan uitvoeren: installeren van een restwarmtenetwerk
HE2	Windenergie in Deinze 	4 windturbines van 3 MW	4456	Kader creëren voor windenergie in Deinze (In welke vorm en onder welke voorwaarden) Aandachtspunten: - Balans tussen lasten en lusten: waarde van burgerparticipatie - Aansluiting met Energielandschapsvisie 2050 van Oost-Vlaams kerngebied - Onderscheid kleine/middelgrote/grote turbines - Verankering in beleidsplan ruimte en vertaling in RUP's Mogelijke locaties voor middelgrote en grote windmolens in kaart brengen (a.d.h.v. provinciaal structuurplan Beleidskader wind) en mogelijkheid tot samenwerking met bedrijven(terreinen) verkennen 4 Middelgrote tot grote windmolens installeren binnen een coöperatief kader, met mogelijkheid voor lokale participatie Het draagvlak voor hernieuwbare energie verhogen door geen heffing op hernieuwbare energie installaties in te voeren en bestaande, zoals de heffing op pylonen van windmolens, af te bouwen tegen ten laatste 2025
HE3	Coöperatieve energieprojecten 		Impact verrekend onder specifieke maatregelen	Onderzoek naar de efficiëntste manier om grootschalige, coöperatieve hernieuwbare energieprojecten te realiseren in Deinze. Voor en met de inwoners en lokale stakeholders. Grootschalige hernieuwbare energieprojecten realiseren op coöperatieve manier, met mogelijkheid voor inwoners en lokale stakeholders om te participeren.

²⁸ Maatregelen aangeduid met een uitroepteken zijn prioritaire maatregelen.

3.7. Duurzame consumptie

Toekomstvisie 2050

In 2050 consumeren we in Deinze op een duurzame manier, volgens de principes van de circulaire economie. We stappen af van de wegwerpcultuur en reduceren onze hoeveelheid afval drastisch. We hergebruiken, delen, repareren en recycleren onze spullen. We hechten ook waarde aan duurzame voeding. Het voedsel dat we kopen is lokaal geproduceerd, met aandacht voor onze gezondheid én die van onze omgeving. Dit leidt tot kortere ketens en het sluiten van kringlopen. We eten bovendien vaker plantaardig en kiezen voor minder maar beter vlees. Op die manier verlagen we onze ecologische voetafdruk en beperken we ons water- en grondgebruik.

Van kledij over speelgoed tot (huishoud)toestellen, we gebruiken voor de productie van onze bezittingen een enorme hoeveelheid energie. Een deel van deze spullen gebruiken we zelden, of ze liggen na kort gebruik kapot achteraan in de kast. Het resultaat is een tekort aan grondstoffen en een gigantische afvalberg. In een **circulaire economie** wordt de levenscyclus van spullen hertekend. Het lineair proces wordt omgevormd tot een **gesloten kringloop**, waarbij producten en grondstoffen hergebruikt en gerecycleerd worden. Het productieproces wordt aangestuurd door hernieuwbare energie en afval wordt tot een minimum beperkt.

Als stad kunnen we bijdragen aan een meer duurzame consumptie van spullen door **hergebruik, delen, ruilen en herstellen** aan te moedigen. We stimuleren onze bedrijven om bewust om te springen met energie en grondstoffen en om kringlopen te sluiten.

Duurzaam consumeren – zowel voeding als niet-voeding - heeft ook een belangrijk **lokaal aspect**. Wat lokaal geproduceerd en verkocht wordt, vereist minder transportkilometers en verbruikt bijgevolg minder energie dan eenzelfde product dat van ver moet komen. Inzetten op **lokale handel en korte keten** is bovendien een manier om de lokale bedrijvigheid een boost te geven en sociale cohesie in de stad te versterken.

Wat er op ons bord ligt, heeft een impact op het klimaat. Door vaker te kiezen voor **plantaardige voeding** in plaats van dierlijke voeding kunnen we de ecologische voetafdruk van ons voedingspatroon significant verlagen. Het telen van plantaardige voedingsmiddelen vereist namelijk minder land en water. Ook ligt het energieverbruik relatief laag, omdat de productieketen korter is. Daarbij komt dat het telen van melk- en vleesvee gepaard gaat met de niet-energiegebonden uitstoot van de methaan en lachgas (zie 3.4). Dit zijn sterke broeikasgassen die vrijkomen bij het verteringsproces van vee (voornamelijk bij herkauwers zoals runderen) en bij de opslag en verwerking van mest. De stad kan deze shift in ons voedingspatroon stimuleren in haar eigen gebouwen en diensten, en kan inzetten op de bewustmaking van haar inwoners door deel te nemen aan campagnes zoals Donderdag Veggiedag of de VeggieChallenge.

Wat is er al gebeurd?

- ✓ De stad ondersteunt deel-initiatief Op Wielekes, de fietsbibliotheek voor kinderfietsen
- ✓ De stad formuleert voorwaarden rond duurzaamheid in haar bestekken en aanbestedingen
- ✓ De stad promoot de lokale korte keten. Bijvoorbeeld door deelname aan de Week van de Korte Keten, Week van de Duurzame Gemeente, LEF-fietstocht, Met Belgerinkel naar de Winkel / Wie naar de winkel fietst, wint, Boerenmarkt Landegem, ...)
- ✓ Oprichting van twee volkstuinten voor lokale voedselproductie op kleine schaal, in Petegem en in Astene
- ✓ Op recepties en evenementen schenkt de stad appelsap uit haar eigen boomgaard in Nevele.
- ✓ De stad ondersteunt acties die de voordelen van plantaardige voeding benadrukken. Bijvoorbeeld deelname aan de VeggieChallenge

Maatregelen en acties Duurzame (voedsel)consumptie²⁹

Code	Maatregel	Acties
Duurzame voedselconsumptie		
C1	Meer lokale voedselconsumptie in Deinze	"Deinze op je bord" campagne rond duurzame lokale voeding uit Deinze (en omstreken) uitwerken
		Werking van bestaande volkstuinen ondersteunen en aanbod op termijn verder uitbreiden
		Boomgaard in Merendree meer leven inblazen en op gecontroleerde manier openstellen voor publiek
		Verkoop van verse producten in hoefwinkels en automaten aanmoedigen - Activiteiten en diensten van Steunpunt Korte Keten promoten - Deelnemen aan de Week van de korte keten
		Wekelijkse markten faciliteren en promoten, met bijzondere aandacht voor de boerenmarkt omwille van lokaal karakter
C2	Meer plantaardige maaltijden in Deinze	Als stad deelnemen aan acties als Donderdag Veggiedag en De Veggiechallenge en hierrond breed communiceren
		Traject rond plantaardige en gezonde voeding in scholen opstarten
C3	Minder voedselverspilling in Deinze	Workshops rond voedselverspilling en gedragsverandering bij de huishoudens organiseren
		Sociale herverdeling van voedseloverschotten stimuleren
		Supermarkten en horeca motiveren om voedselresten tegen verlaagde prijs te verkopen (bv. via Too Good To Go app)
		Traject rond voedselverspilling in grootkeukens en scholen opstarten
C4	Groter aandeel duurzame voeding in/door stadsdiensten	Voedingsaanbod bij evenementen verduurzamen
		Appelsap uit eigen boomgaard consumeren in stadhuis (op recepties e.d.)

²⁹ In deze tabel staat geen kolom met de CO2-reductie aangezien het gaat om Scope 3 maatregelen die niet meegeteld worden binnen het Burgemeestersconvenant. Er worden bijgevolg ook geen meetbare doelstellingen gekoppeld aan deze maatregelencluster.

Duurzame consumptie - non food		
C5	Meer producten delen, herstellen en hergebruiken in Deinze	Diensten van kringloopwinkels promoten
		Jaarlijks een ruilbeurs, rommelmarkt of tweedehandsmarkt organiseren/faciliteren
		Repair café(s) organiseren/faciliteren
		Werking van fietsbibliotheek "Op Wielekes" blijven ondersteunen
		Nieuwe deel- en uitleen initiatieven in Deinze aanmoedigen en faciliteren (bv. Hoplr netwerk opzetten, gereedschapsbank, spelothek, ...)
C6	Duurzaam materiaalgebruik in eigen stadsdiensten	Duurzaam aankoopbeleid uitwerken aan de hand van duidelijke criteria
		Duurzaam materiaalgebruik bij evenementen (geen wegwerp, duurzame materialen)
		Duurzaam materiaalgebruik in staddiensten en - werking (geen wegwerp, duurzame materialen, zuinig omspringen met papier e.d.)

3.8. De klimaatreflex

Toekomstvisie 2050

In 2050 weten we hoe een duurzame toekomst eruitziet en kennen we de weg daarnaartoe. Dankzij brede en duidelijke communicatie zijn alle spelers in de stad betrokken bij de transitie naar een klimaatneutrale samenleving. Duurzame keuzes zijn vanzelfsprekend en alomtegenwoordig. We zijn ons bewust van de uitdagingen, maar vooral van de kansen die de klimaat- en energietransitie te bieden heeft aan onze samenleving.

Hieronder volgen nog een aantal maatregelen die niet aan een specifieke sector te koppelen zijn. Het gaat over algemene maatregelen die het draagvlak verhogen of die gelinkt zijn aan communicatie en management.

Brede en frequente communicatie over de klimaatuitdagingen, de klimaatambities van de stad en de uitgevoerde maatregelen en acties is belangrijk om het algemeen klimaatbewustzijn te verhogen. Deze communicatie vertrekt liefst niet uitsluitend vanuit de klimaatambtenaar, maar wordt gevoed door medewerkers uit de verschillende diensten. Op deze manier wordt **de link tussen klimaat en andere beleidsthema's** zoals gezondheid, leefmilieu, armoede, economie en landbouw steeds duidelijker. Intern kan het bewustzijn van stadspersoneel nog verhoogd worden. Opleidingen, sensibilisering, ludieke acties enz. moeten een **klimaatreflex** doen groeien in alle diensten, zodat het thema klimaat breed verankerd wordt in de gehele werking van de stad. Parallel wordt er ingezet op **management en monitoring** om de voortgang van de gemaakte klimaatplannen te bewaken.

Maatregelen en acties Klimatreflex³⁰

Code	Maatregel ³¹	Acties
K1	Brede en frequente communicatie rond klimaat en duurzaamheid	<p>Communicatiestrategie uitwerken voor klimaatplannen en klimaatacties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Communiceren over de klimaatinspanningen van de stad (bv. maandelijkse opbrengst zonnepanelen, investering in windenergie op zee, energierenovaties van gebouwen, ...) - Communiceren over mogelijkheden voor inwoners om zelf aan de slag te gaan - Het verband benadrukken tussen het thema klimaat en andere thema's: SDG's, gezondheid, welzijn, rechtvaardigheid, lokale handel, ... en deze raakvlakken maximaal benutten <hr/> <p>Via evenementen, lezingen, films, ... inwoners sensibiliseren en activeren rond klimaat en duurzaamheid</p> <hr/> <p>Opleidingen en trainingen rond duurzaamheidsthema's voorzien voor stadspersoneel</p> <hr/> <p>Bewustmaken en enthousiasmeren van stadspersoneel rond thema klimaat (via ronde van de diensten, acties, wedstrijdes, uitstappen, lezingen ...)</p>
K2	<p>Klimaatteam en –management</p> 	<p>Een multidisciplinair klimaatteam oprichten dat op regelmatige basis samenkomt om de uitvoering van gemaakte klimaatplannen op te volgen en de voortgang te bewaken</p> <hr/> <p>Overzichtelijke klimaatboekhouding bijhouden (gekoppeld aan energieboekhouding)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitstootcijfers van de stad (zowel eigen diensten als extern) - Geplande en uitgevoerde klimaatacties met actuele voortgang - Rapporteren naar hogere beleidsniveaus: Provincie, Vlaanderen, Europa - Ambities en engagementen opvolgen en voortgang bewaken

³⁰ In deze tabel staat geen kolom met de CO₂-reductie aangezien het gaat om Scope 3 maatregelen die niet meegeteld worden binnen het Burgemeestersconvenant. Er worden bijgevolg ook geen meetbare doelstellingen gekoppeld aan deze maatregelencluster.

³¹ Maatregelen aangeduid met een uitroepteken zijn prioritaire maatregelen.

4. Samenvatting

De totale CO₂-uitstoot op het grondgebied van Deinze (zonder snelwegen) bedroeg 235.336 ton in 2011 en steeg verder naar 272.089 ton in 2019 (de laatst beschikbare meting). Dit is een stijging van 15,6%. In Deinze zijn de huishoudens verantwoordelijk voor het grootste aandeel van de uitstoot op het grondgebied (26,5%), op de voet gevolgd door de tertiaire sector (22,3%) en de transportsector (20,6%). In de tertiaire sector zit ook de uitstoot van de gemeentelijke gebouwen vervat. Daarnaast is er ook de nog de CO₂-uitstoot van de sectoren landbouw (16,5%), industrie (13,3%) en de gemeentelijke openbare verlichting (0,2%). Een gedetailleerde analyse is te vinden in hoofdstuk 2 van dit plan.

Met de doelstellingen, maatregelen en acties opgenomen in dit plan wil Deinze, over alle sectoren heen, de CO₂-uitstoot op het grondgebied verminderen met 40% in 2030 t.o.v. 2011 of 48% t.o.v. 2019. Daarbij zal ingezet worden op enerzijds een sterke vermindering van het energieverbruik en anderzijds een toename van de lokale productie van hernieuwbare energie. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de beoogde procentuele CO₂-reductie binnen elke sector.

Tabel 9: Beoogde procentuele CO₂-reductie in 2030 t.o.v. 2011 en 2019 binnen elke cluster

Cluster	Beoogde reductie t.o.v. 2011	Beoogde reductie t.o.v. 2019
Huishoudens	-89 %	-87,3 %
Transport	-23,7 %	-26,2 %
Lokale economie	+2,2 %	-28,3 %
Land- en tuinbouw	+8,6 %	-36,3 %
Stadspatrimonium	-42,7 %	-41,7 %
Totale reductie	40 %	48 %

In dit plan vind je in hoofdstuk 3 de verwachte CO₂-reductie tegen 2030 per maatregel en de achterliggende doelstellingen. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de beoogde CO₂-reductie per sector tussen 2020 en 2030 met de geplande maatregelen.

Tabel 10: Beoogde jaarlijkse besparingen per cluster in 2030 ten opzichte van het jaar 2019

Cluster	Beoogde reductie t.o.v. 2019
Duurzaam wonen	62.934
Duurzame mobiliteit	14.715
Lokale economie	27.451
Energieke land- en tuinbouw	16.336
Stedelijke voorbeeldfunctie	1.384
Hernieuwbare energie en collectieve warmte	6.880
Duurzame (voedsel) consumptie	<i>Niet lokaal meetbaar</i>
De klimaatreflex	<i>Niet lokaal meetbaar</i>
Totale reductie	129.700

Sector zoals opgenomen in het Burgemeestersconvenant	CO₂-reductie (ton/jaar)
Gemeentelijke gebouwen en voorzieningen (inclusief openbare verlichting)	1.384
Tertiaire sector	24.441
Huishoudens (= residentiële gebouwen)	55.604
Industrie	1.153
Transport (inclusief gemeentelijke vloot, zonder snelwegen)	14.716
Lokale elektriciteitsproductie	15.484
Lokale warmte/koude productie	2.424
Landbouw	14.495
TOTAAL	129.700

5. Bronnen

- www.provincies.incijfers.be
- Provincie Vlaams-Brabant (2021, augustus). *Model SECAP – mitigatie, werkversie*.
- Provincie Limburg (2019, september). *Model Gemeentelijk klimaatactieplan 2030*.
- FOD Volksgezondheid - DG Leefmilieu Dienst Klimaatverandering (2021, mei). *Scenario's voor een klimaatneutraal België tegen 2050*. Geraadpleegd op 6 december, 2021 op https://klimaat.be/doc/brochure_2050_NL.pdf
- VITO
- Fluvius
- VEB

6. Bijlagen

- **Bijlage 1: Actietabellen klimaatmitigatieplan Deinze 2030**
- **Bijlage 2: Klimaatrapport stad Deinze**
- **Bijlage 3: Samenvattende brochure Klimaatplan 2030 – Duurzaam onderweg naar morgen**

